

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opggericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. TEL. 4519. POSTGIRO 14574

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederland tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574; in Nederl.-Indië tot den Hoofdvertegenwoordiger te SOLO, Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Tel. Interc. 474 en 475. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

Fa. Wed. H. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komt, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

INHOUD: Boeatan. — Een belangrijc Rapport. — Feuilleton. — Encyclopaedie van Ned.-Indië. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. — Uit de Eur. Pers. — Uit de Inl. Pers. — Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 2 tot 9 Augustus 1922.

BOEATAN.

De Theesalon van „Boeatan“, Heulstraat 19, Den Haag, die druk bezocht wordt, zelfs in dezen vacantie- en reistijd, zal voortaan ook des Zondags te bezoeken zijn 's middags tusschen 3 en 6 uur. Er zijn verschillende menschen, die alleen op Zonen feestdagen de Indische Kunstnijverheid en huiswilt kunnen komen bezichtigen. Er is juist op die dagen in de stad weinig gelegenheid om genoeglijk een lekker en goedkoop gehee thee te drinken, vandaar dat de dames van de „Propaganda-Commissie“ besloten ook des Zondags de gelegenheid tot bezoek aan „Boeatan“ open te stellen. Dit zal zeker door velen op prijs worden gesteld. Ook is de gezellige, smaakvol ingerichte zaal des avonds van half 8 tot elf uur voor kleine vergaderingen of muziekkuitvoeringen te huur tegen een vergoeding van f 15.—, na schriftelijke aanvraag daartoe bij den Raad van Beheer, Heulstraat 19, Den Haag.

Een belangrijk Rapport.

Les mandats Coloniaux et la Société des Nations.
Par Mr. H. van Kol

II.

II. Résultats obtenus.

Des trois catégories de colonies que distingue le Pacte, mieux vaut ne pas parler dans ce Rapport de celle du Type A, les anciennes possessions ottomanes. D'abord parce-

que ce ne sont nullement des colonies proprement dit, et que leur histoire et de développement diffère grandement des territoires d'outre-mer où domine l'influence Européenne. Les catégories B. et C. sont soumises à une véritable tutelle de longue haleine, tandis que pour le type A. ce ne sera probablement qu'un cas de transition passagère.

Le mandat du type C. va le plus loin; ces colonies étant administrés comme „une partie intégrante des territoires du mandataire“. Déjà en décembre 1920 les projets de mandats pour les îles du Pacifique, la Nouvelle Guinée et le Sud Ouest africain furent soumis au Conseil, qui les approuva le 17 décembre 1920, date à laquelle ils sont entrés en vigueur.

Au début de l'année 1921 le Conseil fut saisi de tous les projet-mandats pour les colonies B., après que l'accord s'était fait entre la France et l'Angleterre pour le statut à donner au Togo et au Cameroun.

Quelle est la portée juridique des mandats? Quelle est la responsabilité de la Puissance Mandataire envers la Société des Nations? Sur quoi portera le droit de contrôle du Conseil? De quelle manière devra-t-il l'exécuter?

Le rapport de M. Hymans sus-nommé, ne témoigne pas d'une vue large et ne donne pas des perspectives pour l'avenir. Selon lui il faudra „faire preuve d'une extrême prudence pour ne pas augmenter les difficultés des Puissances Mandataires“.

Heureusement que les résultats obtenus, dépendaient moins de ses considérations théoriques que la manière ou ils ont été effectivement appliqués, et de ce côté-là il n'y a pas à se plaindre. Surtout la Commission de Contrôle, prévue par l'article 22, paragraphe 9, ne c'est pas laissé comme l'espérait M. Hymans — trop „inspirer des recommandations exposées dans le (son) Rapport“. Elle peut et doit devenir un organe de contrôle sérieux, surtout quand elle aura le droit d'enquête sur place et un bureau spécial pour rassembler les matériaux nécessaires et disposer des avis d'experts compétents.

Un simple rapport ne suffit pas, l'histoire n'en donne (Congo belge e.a.) que de trop tristes preuves. Et les gouvernements mandatés qui sentent qu'ils travaillent pour le bien-être général de l'humanité ne peuvent que désirer un contrôle sérieux de leurs oeuvres, accompagné de conseils pour améliorer encore leur gestion des biens du pupile leur confié.

III. La Commission permanente des Mandats.

„Une Commission permanente sera chargée de recevoir

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den Heer Mr. K. FAUSER te Solo (Java).

H.H. Leden van „Oost en West“ indien U een Auto nodig heeft, waar ook heen, bel op HAAG 1010 het AUTO-HUIS

luxe wagens tegen voor U speciaal tarief

Aanbevelend, v.h. J. D. Jonkers Both, J. VOGELZANG, Directeur-Eigenaar, v.h. Directeur H.A.T.A.X.

P. M. Broekmans - Koningsplein 16-18-20 hoek Heerengracht - Amsterdam

Ladies' and Gentlemen's Tailor

Grootste en bekendste Huis van eerste klas Dames- en Heerenkleeding

Speciaal ingericht voor repatrieerenden

Kleeding naar Maat in één dag gereed

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansens & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Pijlslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

BESCHIKBAAR.

Huwelijks-Uitzetten
Uitrustingen voor Indië
Luiermanden

U kunt uw uitrusting praktisch kunnen wij U het beste leveren, in de meest kostbare, maar ook in de eenvoudigste uitvoering. Bij elke hoeveelheid leveren wij ook:
Lingeries - Bedlinnens - Tafelgoederen
Huishoud- en Stukgoederen

Zichtzendingen, ook voor de Tropen, op iedere aanvraag franco.

Specialiteit: Tafel-, Bed- en Huishoudlinnens
voor Hotels, Restaurants, enz.
Monsters op aanvraag

Firma A. NIJLAND
FABRIEK VAN WITTE GOEDEREN
ALMELO (Twenthe)

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD
VOOR UW
Reclamecampagne.

et d'examiner les rapports annuels des Mandataires et de donner au Conseil son avis sur toutes questions relatives à la question des mandats.

De plus, comme il a été décidé dans les séances de la Société des Nations à Genève, au mois de décembre 1920, cette Commission est choisie parmi des représentants des membres de l'Assemblée; une disposition admirable que le Conseil ne vit pas d'un bon oeil.

Le choix des membres de la Commission est de la plus haute importance, l'avenir du système des mandats en dépend. Heureusement que les membres doivent être libres de tout lien direct avec leurs Gouvernements, donc peuvent agir en pleine indépendance. Ils sont choisis uniquement pour leur capacité sur la terrain de la politique coloniale et il est à espérer que le Conseil prendra pour cela des hommes, qui libres de tous préjugés ont des aspirations ardentes pour faire progresser et servir les intérêts des races indigènes.

La Commission compte actuellement 9 membres, dont la majorité doivent appartenir à des pays non-mandataires; un membre doit être du sexe féminin. Sur la demande expresse du Gouvernement de la Hollande, une des plus grandes puissances coloniales, un hollandais a été nommé et en est devenu Vice-Président plus tard, qui avec l'Italie, la Suède, l'Espagne et le Portugal, forment les 5 membres de la majorité, contre 4 membres des Puissances Mandataires: La Grande Bretagne, La France, La Belgique et La Japon. La savante Mme. Anna Bugge-Wicksell, docteur en droit, suédoise, y représente l'élément féminin.

Du 4 au 9 octobre 1921 eut lieu la première et jusqu'à maintenant unique réunion de la Commission Permanente. Cette session marquera une date dans l'histoire coloniale et de la Société des Nations. Elle s'occupa d'abord de formuler un règlement intérieur, puis discuta les rapports lui présentés et rédigea un questionnaire devant servir de guide pour la rédaction des rapports suivants.

Règlement intérieur. La Commission se réunira une fois par an, au mois d'août à Genève ou en session extraordinaire approuvée par la majorité de ses membres et par le président du Conseil; une annexe superflue et rétrograde, accentuant encore la prédominance déjà trop grande des Puissances Mandataires que la Commission est chargée de contrôler dans leurs oeuvres.

L'Organisation internationale du Travail pourra adjoindre à la Commission un expert de son choix avec voix consultative. Les décisions sont prises à la majorité des voix.

L'examen et la discussion de chaque rapport aura lieu en présence du représentant accrédité de la Puissance dont le rapport est émis.

Lorsqu'elle aura arrêté les termes de ses observations sur tous les rapports, elle se réunira en séance plénière en présence de tous les représentants accrédités des Puissances Mandataires. Cette séance sera publique et la Commission en pourra profiter pour soumettre aux représentants, des Puissances toutes questions relatives aux mandats qui mériteraient, à son avis, d'être soumises par le Conseil aux

Puissances Mandataires et aux autres membres de la Société des Nations.

La Commission agit comme un tribunal dans la plénitude de son indépendance, et geste heureux et significatif, n'étant nullement prescrit par le Pacte — le Conseil de la S. d. N. a voulu que chaque membre de la Commission fût délié de tout engagement envers son propre Gouvernement de façon à pouvoir siéger non comme un représentant des intérêts d'un Gouvernement quelconque, mais dans l'entière impartialité de sa conscience de juge.

On ne saurait exagérer l'importance des fonctions de cette Commission, qui a fait du beau et du bon travail durant cette courte réunion, fortement aidée en cela par le travail infatigable et les préavis lucides de M. Rappard, Chef de la Section des Mandats.

Discussion des Mandats. En juin 1921 la Commission avait reçu les rapports officiels pour la Nouvelle-Guinée et les îles Samoa et Nauru. Pour les autres colonies elle n'avait reçu que les copies des exposés, que divers Gouvernements avaient soumis à leurs Parlements, au sujet de leur administration dans les territoires mandats. La Commission ne recevra directement les rapports officiels qu'après l'entrée en vigueur là aussi du régime des mandats. La Commission a ainsi pu étudier les rapports relatifs à Tanganyika, le Togo et Cameroun français, le Sud-Ouest africain et l'Est-africain belge.

Après la fin de ses travaux, le marquis Théodoli (Italie), Président de la Commission, en rendant compte de leurs délibérations au Conseil de la S. d. N. a exprimé son admiration pour le magnifique et généreux effort de réorganisation et de reconstruction coloniales dont témoignent ces rapports. La lecture des projets de mandat établis lui ont prouvé „qu'ils répondent d'une manière générale à l'idéal élevé du Pacte et elle (la Commission) exprime sa confiance que les Puissances Mandataires continueront à exercer dans cet esprit l'administration des territoires qui leur sont confiés."

Et à Londres, Lord Crawford, dans un discours de bienvenu qu'il adressée aux membres de la Commission, au nom de M. Churchill, Ministre des Colonies, a rappelé que les territoires sous mandat ne devaient pas être administrés comme des possessions des Puissances Mandataires, mais que leur administration constituait pour ces Puissances „une mission sacrée de civilisation."

„L'Empire Britannique, a-t-il déclaré, a toujours été décidé à respecter l'idéal exprimé dans l'article 22 du Pacte et à prouver en administrant les territoires qui lui sont confiés, que les intérêts, le bien-être et le développement de leurs habitants constitueraient toujours une de ses principales préoccupations."

(A suivre.)

1) Rappard, Membre du Secrétariat de la Société des Nations.

Feuilleton.

Eene reis naar Indië vóór 80 jaar.

DOOR M. C. VAN ROUVEROY VAN NIEUWAAL.

(Vervolg).

Toen begon het weer wat te bedaren en met een negen-mijlsvaart in de wacht, werd het nauw van Calais binnen-gevaan. Echter, het leek wel alsof het noodlot de reizigers niet tot rust wilde laten komen, want weldra stak een nieuwe storm op. Door het pas doorgestane booze weer waren de passagiers daarmede eenigszins meer vertrouwd geraakt; zij voelden zich wat meer thuis in hunne schommelende woning en de zeeziekte had reeds een deel van hare verschrikking verloren, zoodat de begeerten van de maag zich weer deden gelden. De voldoening daaraan ging natuurlijk met bezwaren gepaard. „In de kerk," vertelt de schrijver, „werd ons de thee geschonken door onze bekomen hofmeester. Tegen den wand, op zijne derrièrre gezeten, met de theeketel in de eene, met een theekopje in de andere hand en de suikerpot, melkkan en overige kopjes tusschen de beenen, hield hij zich maar onledig met schenken, terwijl de belanghebbende passagiers maar op handen en knieën naar hem toe moesten kruipen om iets te krijgen. Dat gaf een schilderachtig gezelschap op den grond, het flauwe licht der schommelende lamp." Dat er bij die theeschenkerij nog al eens ongelukjes voorvielen, laat zich begrijpen, maar daar bleef het ook bij; van ernstige ongelukken bleven de reizigers ook deze keer verschoond.

HESSELS & MAKES

Valeriusstraat 44 - DEN HAAG - Tel. H. 3730

1ste klas Fabrikaten Confectieschoeisel
Huis 1ste rang voor Luxe-
en Orthopaedisch Schoeisel naar maat 15

Protectie van voornaamste H. H. Medici hier te lande

Minder gelukkig was de „melkgevende veldkoningin". Door het hevige werken van het schip was de deur van haar hok opengeslagen en werd de bewoonster met kracht daarbuiten geslingerd. Hulpeloos spartelende op het dek, kon het arme dier niet op de been komen. Slechts met groote moeite kon het opgericht en weer in zijn „groen paleisje" worden binnengebracht. Door den schrik echter hokte de melklevering. Van veel ernstiger aard voor de passagiers was het feit, dat men dienzelfden nacht, als door een wonder, en op het kantje af, ontkwam aan eene botsing met een brik, die met volle zeilen op het schip van onzen verteller kwam aanzellen.

Den 11en December kreeg men de lichten van Brest in 't zicht en daarmede eindigde de reis door het kanaal, die acht volle dagen had geduurd! Den 14en kwam het schip ter hoogte van Kaap Ortegal, een der meest Noordelijke punten van Spanje. Dit gedeelte der reis was het weer onzen reizigers genadig geweest. „Twee dagen schoon weder achter elkaar, dat was wezenlijk al veel," roept de schrijver. Denkende aan de tot nu toe doorgestane misère, is zijne voldoening hierover zeer verklaarbaar, maar, alsof het er om te doen was hem niet te verwennen, stak er den avond van dienzelfden dag alweer een flinke bries op, die de vreugde verstoortte, maar die gelukkig spoedig weer ging liggen.

Den 19en kwam men voor Madeira en maakte de tot nog toe tamelijk frissche temperatuur plaats voor eene zuidelijke zoelte. Groot was de vreugde aan hoord, waar de gelukkige verandering aanleiding gaf tot feestbetoon. Geleidelijk steeg van nu af de thermometer en tegelijk hiernede de stemming onder de opvarenden. Men verveelde zich niet meer, ruzie werden bijgelegd en men bedacht allerlei spelletjes en andere amusemen. Het meest vindingrijk op dit gebied waren de matrozen. „Sedert lang," zegt onze dagboekschrijver, „hebben aan hoord der schepen op Zon-

Wed. G. STREITWOLF

Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
SPONSEN ZAKKEN
BADMUTSEN

151

Perfect Boston, Fox-trot en One-step of Tango voor f 30.-
 in zes privé-lessen, bij **Bé W. Meulman** (v.d. Haagen's Dans-Instituut)
 Willemstraat 20-22 - 's-Gravenhage - Tel. 3068
Modernste stijl en variaties door hem uit Londen en Parijs medegebracht. Vraagt
 inlichtingen bij het geoeede Haagsche publiek.

Encyclopaedie van Nederl.-Indië.
 Aanvullingen en Wijzigingen. 1)

Zoals ook reeds in het Koloniaal Weekblad van 2 Maart 1922, No. 9, aangekondigd, — bij onze bespreking over de Beknopte Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië —, is met Afl. I (Mei 1922) de reeks aanvullingen en wijzigingen op de groote Encyclopaedie van Ned.-Indië thans aangevangen. De inhoud van deze 32 bladzijden tellende supplement-aflevering is op dezelfde wijze gedrukt als de Encyclopaedie en bevat de navolgende onderwerpen: Mas Aboekasan Atmodiriono, Belastingen, Mr. P. Brooshooft, Prof. Dr. J. J. M. de Groot, Dr. J. G. H. Gunning, Herzieningscommissie, Prof. Mr. Dr. J. Ch. G. Jonker, Dr. E. B. Kielstra, Politieke concentratie, W. Rooseboom, Sarèkat Abang, Sarèkat Islam en Vakcentrale.

Altemaal belangrijke onderwerpen, die het bewijs leveren, dat de encyclopaedie van Ned.-Indië naar gelang van de omstandigheden en gebeurtenissen zich gaat uitbreiden om met den tijd mee te gaan, die ons zooveel verrassend nieuws brengt. De afgestorvenen, — na de uitgave van het laatste IVe deel der groote Encyclopaedie —, die zich verdienstelijk hebben gemaakt in hun leven, natuurlijk met betrekking tot Ned.-Indië, — hunne namen, zie boven — worden in deze aflevering op waardige wijze herdacht, met vermelding van hetgeen zij in geschrifte hebben gebracht, d.i. eene uitvoerige literaturopgave van hunne werken. Kort en zakelijk, doch zeer volledig, worden wij omtrent hen ingelicht, De *in memoriam's* laten zich prettig lezen, goed gestyleerd als zij zijn.

Bijzonder belangwekkend is het artikel over de Herzieningscommissie, n.l. de commissie tot herziening van de Staatsinrichting van Ned.-Indië, die in den laatsten tijd zooveel stof heeft opgewaaid. Het aanhangige wetsontwerp tot herziening der Staatsinrichting heeft de gemoederen in Ned.-Indië, en ook in Nederland, in beroering gebracht. Zoals men weet, is in de nieuwe artikelen 61 en 62 der Grondwet de grondslag voor het Indische

Staatsbestel herzien en wel in art. 61 van de uitvoerende macht en in art. 62 van de wetgeving.

Men krijgt in het artikel in de supplementaflevering een helder beeld van de werkzaamheden der zeer verdienstelijke commissie, aan het hoofd waarvan Mr. J. H. Carpentier Alting, oud-hoogleraar, toen President van het Hooggerechtshof en later lid van den Raad van Indië, als voorzitter stond.

De genoemde oud-hoogleraar heeft nog onlangs (28 Juni j.l.) te Maastricht op verzoek van het Comité Autonomie voor Indië, de aandacht gevestigd op de groote beteekenis, die het tegenwoordig tijdperk draagt voor de verhouding tusschen Nederland en Ned.-Indië. Om kort samen te vatten is de grondgedachte van het werk der z.g. Herzieningscommissie (ingesteld in Dec. 1918, die in Juni 1920 haar verslag uitbracht) geweest een staatsrechtelijke reorganisatie van Indië, volgens welke de beginselen van autonomie en medezeggenschap zouden worden verwezenlijkt.

De artikelen over „belastingen”, blz. 1—12 en „Sarekat-Islam”, blz. 15—22 zijn *up to date* en niet minder belangrijk.

Uit den aard der zaak kon in de literatuur van het artikel „belastingen” nog geen rekening gehouden worden met de dezer dagen — medio Juli — verschenen nota van Mr. M. W. F. Treub, *) Voorzitter van den Ondernemersraad voor Ned.-Indië, handelende over de Inkomstenbelasting, de Extra-winstbelasting en de Overwinstbelasting van Naamlooze Venootschappen, de Productenbelasting en de Uitvoerrechten op producten van ondernemingen.

Voor een eventuele aanvulling zal dus nog later moeten gezorgd worden.

Het artikel over de Sarekat-Islam behandelt zeer uitvoerig het Vierde Nationaal Congres der Vereeniging — te Soerabaja gehouden van 26 October tot en met 2 November 1919 — en de belangrijke gebeurtenissen, welke sedert het vorige derde congres hebben plaats gehad en met de S. I.-beweging in verband kunnen worden gebracht, n.l. het uitbreken van een oproer in Toli-Toli (Midden-Celebes), waarbij de controleur B.B. J. P. de Kat Angelino, een lands-groote en eenige beambten in Saloempagan verraderlijk werden vermoord door eene tot razernij geprikkelde menigte (zie o.m. het Kol. Verslag van 1920, hfdst. B. p. 22 vlg.) en op

*) Uitgegeven te 's-Hage bij Mouton & Co., 1922.

secretaris de artikelen voor van het zeewetboek, die van toepassing waren op personen, die voor het eerst den steenhok voor de kreeft (of omgekeerd) verwisselden. Maar de uitvoering daarvan niet de goedkeuring wegdragende van onzen scheepsvogd, werd goedgevonden dat er dezen keer noch gedoopt, noch geschoren zou worden, maar dat de secretaris bij de nieuwe onderdanen van den machtigsten der ondermansche monarchen zou rondgaan met eene lijst, waarop ieder der nieuwe zeeburgers voor eene gepaste contributie zou teekenen, welke contributie, daar op zee geld niet gangbaar is, voornamelijk bestond uit jenever, wijn en tabak. Ook de scheepskapitein beval zich in Z. M. gunst aan, door een rijk geschenk aan geestrijk vocht, waarop de zeeverst eene verdere voorspoedige reis beloofde en zijne onderdanen minzaam groetende, vertrok. Tot slot liet de kapitein „Indiaansche vuren en vuurpijlen” afsteken; na het genot van „stroomen Rijnwijn” ging een ieder naar kooi.

Men ziet, de overschrijders van den evenaar kwamen er genadig af. Trouwens, maatregelen zoo drastisch als onder het scheepsvolk gebruikelijk waren, werden nooit op de passagiers toegepast; daarentegen had het Neptunusfeest voor jeugdige matrozen gewoonlijk zijne bedenkelijke en weinig smakelijke zijde. De jubilaris werd namelijk geplaatst op eene plank, die over eene groote met zeewater gevulde kuip was gelegd. Dan werd zijn gelaat flink ingezeept met eene soort zeep, die door het aan boord meegevoerde gevleugelde kleine slachtove werd geleverd; daarna werd hij met een blikken scheermes van reusachtige afmetingen geschoren, welke bewerking alles behalve pijnloos voor den nieuw-ingewijde was. Tot slot werd de plank met een forschen ruk onder hem weggetrokken, zoodat hij in de volle kuip terechtkwam.

(Wordt vervolgd).

**SPECIALE AFDELING
 HUWELIJS
 UITZETTEN
 INDIESE UIT-
 RUSTINGEN**

VRAAGT OEFILLUSTREERDE PRIJSCOURANT

GERZON
 DEN HAAG

Tandarts Dr. A. KERVEL

Frederik Hendriklaan 43

Spreekuur 9—3.

Bij contante betaling verlaagd tarief.

TELEF. SCHEV. 122

**Fa B. SCHOEMAKER
 ENGELSCH KLEERMAKERIJ**

29 Westeinde, 's-Gravenhage, Tel. H. 6252

Koopt, wanneer U repatrieert, Uwe Europeesche Kleding NIET in Indië of tijdens de reis. Wij kunnen U onmiddellijk na aankomst in Holland voorzien van het allernieuwste en 't beste.

Dames Afdeling-Bontwerken

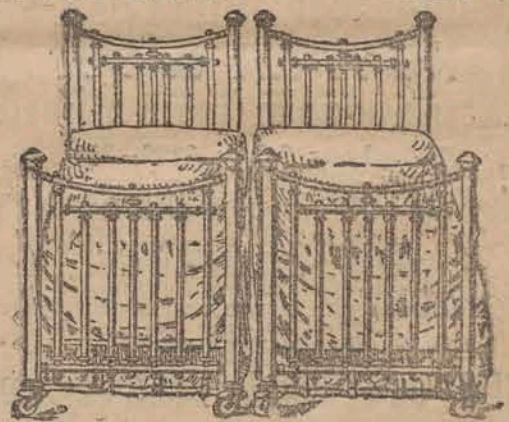
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GROENMARKT 34, over de Prinsstraat.

TELEFOON H. 4420

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8¹/₂—12¹/₂ en van 2—6 uur.

BREDA Bredasche Luxebroodfabriek BREDA
 Lange Brugstr. 10
 F. 't SAS
 Hofleverancier
 beveelt zich beleefd aan voor de levering van alle soorten
 BROOD, BESCHUIT, LUXEBROOD, BANKET,
 ONTBIJTKOEK, KOEKJES, enz.
 Alles eigen fabrikaat en van de beste grondstoffen
 vervaardigd.

Genua en Marseille

Geregelde Koeriersdiensten.
 voor passagiers.

REISBUREAU LINDEMAN.

's-Gravenhage

Arnhem

Groningen

Utrecht

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuifabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe

Seden aan.

Behalve GOED BROOD

wordt U een dividend

van 5 0/0 gewaarborgd.

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
Noordwal 4, Tel. 2481

Filiaal: ARNHEM
Eusebiusbl. singel 1a, Tel. 195

7 Juli 1919 het Garoet-incident, dat de gemoederen in zulk een heftige beroering heeft gebracht.

Goed beschouwd kan men zich geen denkbeeld vormen van den huidige toestand van zaken in Ned.-Indië zonder bekendheid met de S. I.-beweging. Welnu, het artikel over deze politiek-socialistische beweging, als hoedanig de S. I. toch eigenlijk behoort beschouwd te worden, licht ons in bijzonderheden in wat hare beteekenis is en leert ons wat zij gaandeweg is geworden om haar doel te bereiken, ter verovering van de economische en politieke macht in de Inlandsche maatschappij.

Het artikel is op verdienstelijke wijze geredigeerd. De helderheid van stijl maakt, dat men het met groot genoegen leest, een niet gering voorrecht, gelet op het ingewikkelde van het onderwerp, waaromtrent reeds zooveel is geschreven, doch zoo vaak uit een partijdig oogpunt.

Het geheele artikel getuigt van een objectieve behandeling der stof en de lezer kan er zijn voordeel mee doen om den tijd te leeren begrijpen, die een belangrijk gedeelte van het Grootere Nederland doormaakt. Het is eenmaal in de greep van de evolutie, waaraan het zich niet ontworstelen kan.

Laten wij erkennen, dat die evolutie — mits goed geleid — ongetwijfeld tot heil en geluk der Indonesische bevolking zal kunnen leiden.

Wij meenen hiermede deze vluchtige bespreking der „Aanvullingen en Wijzigingen” te kunnen beëindigen.

Deze eerste supplement-aflevering in een daarbij behorende portefeuille op te bergen, doet ons reeds naar de volgende afleveringen verlangen, wanneer er onderwerpen aan de orde zullen zijn, die dan een verjongingskuur hebben ondergaan en ten volle onze belangstelling zullen waard zijn.

De persoonlijkheid en de bekwaamheid van Prof. Stibbe, met de redactie der Encyclopaedie belast, is ons een waarborg te meer, dat de volgende aanvullingen en wijzigingen even voortreffelijk zullen zijn bewerkt als die in de eerste supplement-aflevering.

A. R. v. O.

De Volksraad in pleno treedt alleen op bij de vaststelling der begroting en in zeer bijzondere gevallen, als de Wetgevende Raad het hooren van den geheelen Volksraad noodig oordeelt.

Wordt geen overeenstemming bereikt tusschen Volksraad of Wetgevenden Raad enerzijds en Gouverneur-Generaal anderzijds, dan beslist de Nederlandsche wetgever.

Zooals men weet, schrijft de Grondwet thans ook voor, dat het advies van den Volksraad of den Wetgevenden Raad (de in Indië zetelende lichamen) wordt gevraagd vóór de vaststelling van voor Indië geldende wetten en algemeene maatregelen van bestuur (dus die buitenland-sche aangelegenheden raken). Ten aanzien dezer ontwerpen blijft de Volksraad dus adviseerend lichaam.

Het recht van petitie blijft eveneens voor beide lichamen bestaan en deze krijgen bovendien het recht van initiatief en het zeer belangrijke recht van interpellatie, evenwel niet dat van enquête.

De praktijk van de uitoefening dezer rechten zal aldus zijn, dat de Volksraad in pleno optreedt als hij voor de behandeling van de begroting bijeen is en anders de Wetgevende Raad, die permanent zitting houdt.

De leden van den Wetgevenden Raad worden bezoldigd. Het bedrag dier bezoldiging is nog niet vastgesteld.

Evenals de Nederlandsche wetgevende macht de regeling van sommige onderwerpen kan opdragen aan den Koning, den Raad van State gehoord (de algemeene maatregel van bestuur), kent ook de voorgestelde Indische staatsinrichting zulk een lagere wetgever, n.l. den Gouverneur-Generaal, den Raad van Indië gehoord, die de „Regeeringsverordening” vaststelt, als hem dat door den gewonen wetgever wordt opgedragen.

Overeenstemming met den Raad van Indië is daarbij niet noodig, de raad moet alleen gehoord worden. In dit opzicht verschilt de rol van den Raad van Indië bij die welke zij thans speelt bij de tot stand koming der ordonnanties.

De Raad van Indië verliest dus zijn wetgevende bevoegdheid en wordt een zuiver college van advies, evenals de Raad van State, welke laatste echter bovendien nog in bepaalde gevallen als administratief rechter optreedt.

Het ontwerp bepaalt zich uitsluitend tot de centrale wetgeving. Die der locale organen is reeds geregeld bij de zoogenaamde „bestuursvorming”.

Bereist uw Land.

Naar aanleiding van het artikel „Propageert uw Land”, dat in de Loc. van 8 Juni opwekte tot propaganda en reclame voor Nederlandsch-Indië, wijst Z. in de N. Soer. Crt. van 12 Juni er op, hoe bitter weinig de bewoners van Ned.-Indië zelf van deze landen weten en hoe schromelijk velen in gebreke blijven, de schoonheden van onzen archipel te gaan zien. Hij schrijft o.m.:

Men make reclame voor Indië voor handel en toerisme, maar: men leere eerst zelf dit land kennen. Hieraan nu ontbreekt nog letterlijk alles. Tallozen zagen nooit iets anders dan Java, en zij hadden nimmer te kampen met het verlangen iets meer van dezen archipel te zien. Zij repatriëeren na 20 of meer jaren verblijf in Indië..... en hunne kennis dezer landen bepaalt zich tot de voornaamste plaatsen van Java met wat berghotels en vacantielplaatsen.

En..... zij houden niet op met den Hollander, die nimmer het oude land verliet, zijn gebrek aan belangstelling voor Indië te verwijten. Ik zonder natuurlijk hen uit, die hier „vastzitten” aan hun werk, dag in, dag uit en jaar na jaar. De zulken gaan, als voor hen de korte rustperiode aanbreekt, allicht naar het land, dat voor hen de groote tegenstelling is met Java, en dan dient in de eerste plaats te worden gedacht aan het moederland. Voor de zeer velen, die in gunstiger conditie verkeerden, is echter geen excuus voor de mateloze onverschilligheid, welke zij dit land — buiten het beperkte terrein, waarop zij hun zaken doen of bestaan vinden — blijven toonen.

In den laatsten tijd is Bali wat meer in de mode gekomen; het is een interessant eiland, dat vlak in de buurt is. De boot brengt er u in 15 à 16 uur.

Maar nog: hoe betrekkelijk weinigen van de tienduizenden hier op Java bezochten Bali? En ga eens verder naar het Oosten: het aantal Europeanen, dat er een bezoek bracht, daalt in gelijke mate.

Celebes: het land van de toekomst, waarheen zich nu reeds de blik der cultures richt. In het Noorden de lieflijke Minahassa, waar in het boven-

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De herziening der Staatsinrichting.

Over het wetsontwerp tot herziening der staatsinrichting vernam het Bat. Nbl. — van 12 Juni — nog eenige bijzonderheden, welke het blad in staat stellen het volgende overzicht van de voorgestelde regeling te geven. Voor de overzichtelijkheid wordt het reeds bij gedeelten gepubliceerde herhaald:

Zooals men weet, is in de nieuwe artikelen 61 en 62 der Grondwet de grondslag voor het Indische staatsbestel herzien en wel in art. 61 van de uitvoerende macht en in art. 62 van de wetgeving.

De uitvoerende macht blijft ook na de grondwetsherziening opgedragen aan den gouverneur-generaal in naam des konings.

Volgens art. 62 in zijn nieuwe lezing, wordt de wetgevende macht uitgeoefend zooveel mogelijk door in Indië zetelende lichamen. Het nieuwe wetsontwerp wijst in de eerste plaats aan, welke onderwerpen in Indië en welke door den Nederlandschen wetgever (wet of algemeene maatregel van bestuur) worden geregeld en welke in Indië.

De bemoeienis van den Nederlandschen wetgever wordt beperkt tot:

1°. wetsontwerpen, die buitenlandsche aangelegenheden raken;

2°. bij de andere wetsontwerpen, wanneer geen overeenstemming tusschen Gouverneur-Generaal en het wetgevende lichaam (Volksraad of Wetgevenden Raad) kan worden bereikt;

3°. goedkeuring van de begroting, afdeelingwijze.

Alle andere onderwerpen worden geregeld door Volksraad of Wetgevenden Raad, beide in overeenstemming met den Gouverneur-Generaal, of door lagere wetgevers (waarover straks).

De gewone wetgever is de Gouverneur-Generaal in overeenstemming met den Wetgevenden Raad, die uit en door den Volksraad wordt gekozen en uit 18 leden bestaat.

Dans-Instituut NICK H. WISSE

Gediplomeerd Dansloeraar

PASSAGE 19

DEN HAAG

Club- en Privaatlessen

in de Moderne Dansen

Privaatlessen aan Heeren met medewerking van Dame (assistente).

Inlichtingen dagelijks van 2—4 en 7—10 uur.

C. P. A. NICOLAI

DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057

hoek Valeriusstraat.

Specialiteit in Heeren-Modeartikelen

Ruime keuze.

Nieuwste Modellen.

Adverteeren doet verkoopen.

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162^A.

TEL. 4782.

DEN HAAG.

land het meer van Tondano te droomen ligt in zijn omlijsting van heuvels en nette negorijen aan den vlakken kant. De Sangir-eilanden, en dan nog meer Oostelijk: het vervallen Ternate, niets anders dan een rand van den uit zee oprijzenden vulkaan. Een verlaten oord, maar van boeiende schoonheid met z'n omgeving van in zee staande pieken; en aan iedere piek zit een stuk onzer oudste Indische historie vast. Ge ziet er slechts bij hooge uitzondering een Hollandsch reiziger.

Nieuw-Guinea, dat grooter contrast met Java vormt dan dit eiland met Holland..... het trekt vreemdelingen, Engelschen en Amerikanen. Toen ik indertijd te Manoekwari vertoefde, was daar juist een Amerikaanse dame geweest, die den tocht naar de Angimeeren had gemaakt. Zij had er de lange reis uit haar land voor over gehad om dit zeer aparte Papoea te zien. Maar alweer, ge ziet er geen Hollandschen toerist.

De schrijver wijst er ten slotte op, dat de Hollander in Indië deze landen niet kent en dat ook de dagbladen er toe behooren mede te werken, dat hierin verandering komt.

De toestand in Atjeh.

In een beschouwing over de huidige toestanden in Atjeh van Prologus in de *Deli Crt.* lezen wij o.m.:

Het aantal kwaadwilligen is tot enkele geslonken, terwijl het te verwachten is, dat dit aantal spoedig tot nul zal zijn teruggebracht. De enkelingen, die nog in de wildernissen rondzwerfen, worden hoofdzakelijk gesignaleerd in de Gajoelanden. In April heeft zich, zwerfensmoede, ten slotte nog gemeld de vroegere verzetsleider Panglima Akoeb met een volging.

De politieke toestand is dus zoo, dat men vrijwel veilig in Atjeh kan reizen langs de groote wegen. Verlaat men deze, dan is het nog steeds gewenscht om militaire dekking te vragen, hoofdzakelijk tegen de gevaren van het oerwoud.

De stemming van den Atjeher tegen den Europeanen is nog niet in alle opzichten vriendelijk te noemen; de herinnering aan de talrijke in den oorlog met ons gevallen bloedverwanten ligt nog te versch in het geheugen, zoodat misschien pas bij een volgende generatie die herinnering vervaagd zal zijn. Aanslagen, die een politieke achtergrond hadden, zijn de laatste jaren niet voorgekomen. Wel geschieden nog zoo nu en dan aanslagen op Europeanen door Atjehers in een toestand van godsdienstwaan, maar ook dit aantal vermindert gaandeweg.

Evenals overal elders zien we van bestuurswege een streven om het Inlandsch onderwijs te bevorderen en worden overal, zij het meermalen ook met bescheiden krachten en middelen, volksscholen opgericht. In 1908 werd de eerste school gevestigd; thans vinden we een dergelijke inrichting in alle belangrijke kampongs, waar de bestuursinvoerd voldoende kan doordringen. Aangezien de Atjeher van nature eigenlijk een landbouwer is, geeft men op de scholen tevens elementair landbouwonderwijs en wordt gedurende de schooluren praktisch onderricht in den landbouw gegeven. De onderwijzers worden op hun beurt hierin weder bekwaamd door het bijwonen van de op de voornaamste plaatsen gehouden landbouwcursussen, waarbij een landbouw-adviseur als leeraar optreedt. Zelfs voor de Atjehsche meisjes bestaan scholen, terwijl te Lho Seumawe een handwerkcursus voor meisjes is opgericht en te Meulaboh een cursus voor volksonderwijzeres wordt gehouden. Te Kota Radja zal binnenkort worden geopend het Atjehsch internaat, hetwelk toegankelijk zal zijn voor jonge lieden van alle landaarden.

De gezondheidstoestand van de Atjehers is, sinds zij meer vertrouwen kregen in onze doktoren, er belangrijk op vooruitgegaan. Heerschten vroeger geweldige pokken- en cholera-epidemieën, nu zijn die tijden voorbij, omdat het nut van de inenting allerwege wordt ingezien. Een veel voorkomende ziekte, de framboesia, wordt met kracht bestreden. Evenwel ware het te wenschen, dat ook aan

de bevolking in de diepe binnenlanden betere geneeskundige hulp kon worden verstrekt, want daar zijn nog tal van kampongs, die nooit door een dokter zijn bezocht en waar heel wat menschenlevens door tijdig medisch ingrijpen gered zouden kunnen worden.

Atjeh is geen land, waarvan we in de naaste toekomst veel mogen verwachten, vooral nu de peper- en klappercultuur stervende zijn. Het land is te dun bevolkt en het wegensel laat nog veel te wenschen over. Het particulier initiatief heeft indertijd een inval gedaan in Atjeh en in de buurt van Langsa en Koala Simpang verzezen de rubberondernemingen als paddestoelen uit den grond, maar de malaise heeft ook hier de verdere economische ontwikkeling lam geslagen.

Komen evenwel metertijd weder betere tijden en wil men Atjeh werkelijk vooruitbrengen en het particuliere kapitaal prikkelen om hier zijn geluk te beproeven, dan zal de Amerikaanse methode moeten worden toegepast en zal het land in alle richtingen doorsneden moeten worden met goede rijwegen, zoodat af- en aanvoer van producten verzekerd is.

Zooals de toestand thans is, kost Atjeh ons jaarlijks schatten en er zullen nog millioenen besteed moeten worden, voordat het land zijn rente opbrengt. Zonder veel geld kan van Atjeh voorloopig niet veel gemaakt worden en zolang de tegenwoordige bekrompen financiële toestanden voortduren, openen zich voor het land geene perspectieven en zal van merkbare economische vooruitgang weinig sprake kunnen zijn.

Indische spruw.

Pastoor van Lith, thans in Holland met ziekteverlof, schrijft in de *Java Post* (overgenomen door de *Deli Crt.* van 13 Juni) een en ander over de Indische spruw, om ook anderen van zijn ervaringen te doen profiteren. Wij ontleenen hieraan o.m.:

Professor Koolemans-Beijnen, tot wien hij zich wendde, erkende, dat de wetenschap nog niet beslist de ziekte kon verklaren. Hij echter, helde er toe over de spruw te rangschikken onder de niet-bacillaire ziekten. Hij wilde ze rangschikken bij scheurbuik en beri-beri, onder de ziekten, die veroorzaakt worden door verkeerde voeding, door gebrek aan vitamiënen. Volgens hem bleek het meer en meer, dat zij gelijk hadden, die beweerden, dat er te veel werd gebakken en gebraden, gekookt, geconserveerd en geraffineerd. Men overdreef daarin. In elk geval ging door die manipulaties een deel der voedingswaarde verloren en dat verlorene, wel, dat zijn de vitamiënen.

Het voedsel van pastoor v. L. werd beperkt tot melk (ongekookt en ongepasteuriseerd). Aan de melk werd eenig kalkwater toegevoegd. Spoedig mocht hij aan de melk, sinaasappelen en appelen toevoegen (andere vruchten waren niet voorhanden). Daarna biefstuk met natuurboter, even gebakken, nog bijna rauw. Met deze gemengde voeding is hij nu beterend en zoo goed als hersteld. Versche groenten, versche vruchten, vooral aardbeien, moeten de spijsverteringsorganen weer geheel normaal maken. Hij zal ten slotte wel weer alles mogen eten, maar steeds zal hij moeten blijven opletten op versch voedsel en voldoende toevoer van vitamiënen.

In Indië is de behandeling dier ziekte even goed mogelijk als in Nederland. Vele menschen in Indië lijden aan een begin van spruw zonder het te weten. In het begin kan de spruw genezen of voorkomen worden door te letten op de voeding. Meel- en spijzen kan een spruwlijder slecht verdragen, dus ook rijst, en zeker rijst, waarvan het zilvertiel is weggestampt. Niet goed zijn ook in blikken bewaarde groenten en vleeschspijzen. Hetzelfde geldt van blikkenmelk en gekookte melk en is ook van toepassing op al te veel doorbakken vleesch.

De patiënten, die opgenomen worden in het ziekenhuis, genezen; de anderen niet. Spruwleiders, aan zich zelve overgelaten, nemen het niet streng genoeg met hun regime; en bovendien, als de ziekte

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & ZOON

Wijnhandelaren

Filiaal: 's-Gravenhage Hoofdkantoor: Amsterdam Filiaal: Arnhem Filiaal: 189 Gorinchem
Heemkerckstr. 1a Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vischmarkt
Tel. N. 3493. Intere. Tel. 339. Tel. 289. Tel. 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Expert speciale conditiën.

BESCHIKBAAR.

INDIË

Complete Uitrustingen naar Maat

Onze Indische ervaringen garandeeren U Indische modellen.

Witte Pakken van f 12.50

De goederen door ons geleverd worden voor de bewerking eerst tweemaal gekrompen, zoodat wij krimprij garandeeren

VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT

G. J. HOFSTEE - ROTTERDAM

DELFTSCHEPOORTPLEIN 5

Vakkundige Bediening.

BESCHIKBAAR.

Wist U

dat wij drukken het Tijdschrift NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW

En ook

het bekende blad van Architect ED. CUYPERS HET HUIS OUD EN NIEUW

Dit bewijst

dat wij naast Handelsdrukwerk ook eerste klas Kunstdruk kunnen vervaardigen.

N.V. Drukkerij ten Hagen

Nobelstraat 20 Den Haag Tel. H. 474

Zeebaboe's en Jongens

beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN“

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaarlaan 2 - Tel. Sch. 248

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. Krul

Salon de Rafraichissements

NOORDEINDE 44

DEN HAAG

W. P. NOUÏS
GRAVENSTR. 1 TEL. 1070 VER. DE
BONNETERIE

Ondergoederen
Sportcostuums
Regenjassen

VOOR
Dames & Heeren

Grand Hotel Restaurant „ALLARD”

Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692

Alle kamers zijn voorzien van Koud- en Warmwateraanleg.

Huis van den 1sten Rang

reeds ernstig wordt, is het toezicht en de leiding van een geneesheer beslist noodzakelijk.

Indische spruw is hardnekkig. Al geneest de kwaal, de aanleg blijft bestaan. Men moet dan altijd voorzichtig blijven met de voeding.

Het zou gewenscht zijn bij een of ander sanatorium te zorgen voor een gezonden koestal en een grooten aanplant van aardbeien. Versche melk en aardbeien zullen wel bijna iedereen genezen.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Vereeniging van loontrekkenden te Padang (Westkust van Sumatra).

Het Maleische spreekwoord zegt: „Sedia pajong sabelom oedjan”, d.w.z.: „houdt het regenscherm gereed voordat de regen komt” en zich houdende aan dat gezegde, hebben de loontrekkenden ter Westkust van Sumatra te Padang eene vereeniging opgericht, met het doel zich te wapenen tegen de economische en sociale gevaren, welke hen in den tegenwoordigen tijd bedreigen.

Het leven van ons, aardse schepselen, zegt men in den oproep tot de standgenooten, voorkomende in de „Oetoesan Melajoe” van 1 April 1922, gelijkt veel op een draaiend rad van een pedati, waarvan de deelen nu eens boven en dan weer beneden zijn, hetgeen voor ons zeggen wil, dat het levensbestaan zeer wisselvallig is en men de gegoeden arm en de armen rijk ziet worden.

Door vereeniging en het tijdig bijeenbrengen van eenig geld, kan men de onzekere positie, waarin de zwakken verkeren, zuiveren en hun een ruggeleuning geven, bijaldien de moeilijke omstandigheden zijn ingetreden, hetgeen voor velen zeker aanleiding zal zijn toe te treden tot de vereeniging en haar in staat te stellen hare vleugels uit te slaan.

En hoe sterker dit geschiedt, hoe sterker de vereeniging als reductie voor de leden kan zijn.

Uit de statuten der vereeniging blijkt, dat men er naar streeft, met handhaving van de bestaande bestuursinstellingen en de oude adatvoorschriften, de sociale belangen van de leden te behartigen, hetgeen men, in samenwerking met andere gelijksoortige vereenigingen, bereiken wil door geldelijke steun te geven aan hen, die buiten betrekking zijn geraakt, verder vergaderingen te houden ter bespreking van belangrijke onderwerpen, die de belangen der leden raken, een weerstandskas op te richten en een blad uit te geven.

Het entreegeld is gesteld op f 1.— per persoon en f 0.25 per maand contributie.

Voor hen, die buiten betrekking zijn geraakt, zal men een anderen werkkring (klerk, oppasser, enz.) zoeken en in afwachting van het slagen ten deze, hun een geldelijke uitkeering toekennen en verder met raad en daad bijstaan.

Secretaris van de vereeniging is de heer Hassan Noel Arifin, die kantoor houdt in perceel no. 6 van kampong Baroe te Padang.

Bij de bestrijding van de gevaarlijke pestziekte, is het middel dikwijls erger dan de kwaal.

De heer Prapto schrijft in de „Sinar Hindia” van 4 April 1922 ter zake het navolgende:

Volgens de ernstige geneeskundige onderzoekingen, wordt de gevaarlijke pestziekte overgebracht door luizen van de ratten, die onder de menschen groote verwoestingen aanrichten.

Ook verspreidt de bacil zich in de woningen en maakt vele slachtoffers onder de bewoners, hetgeen aan den geneeskundigen dienst in Ned.-Indië, gesteund door de Regeering, aanleiding heeft gegeven tot het nemen van zóódanige voorzorgsmaatregelen, dat de pestziekte zich niet over geheel Ned.-Indië verspreidde.

Daartoe behoorde onder meer ook de belofte van toekenning van een geldelijk geschenk aan ieder persoon, die een rat had gedood.

Het scheen n.l. de vaste overtuiging van de geneeskundigen te zijn, dat als er geen ratten meer waren, de pestziekte van zelf zou verdwijnen.

Practisch geheel uitvoerbaar was de maatregel

Het meest aan te bevelen INDISCH RESTAURANT

LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG

Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.

Uitsluitend Indische Tafel.

Directeur: J. VAN GEEMER

Grand Hotel Restaurant

„Central”

In alle kamers warm en koud water
De meest bekende inrichting der Residentie

evenwel niet, in aanmerking genomen het feit, dat het niet te schatten aantal ratten in huizen, wals, goten, enz. niet te verdelgen is en dat was de reden waarom een afzonderlijke tak van dienst, n.l. de afdeling Pestbestrijding, in het leven werd geroepen.

De woningen waren dikwijls rattennesten en ten einde dat te voorkomen, werd een modelwoning vastgesteld, met het gevolg dat in die streken, waar de pestziekte heerschte, spoedig woningverbetering te constateeren viel.

Toch was die maatregel zeer bezwarend voor den kleinen man, want zodra de pestziekte zich in eene woning had vertoond, moest de ontruiming met spoed geschieden en mochten de bamboe-meubelen enz. niet worden medegenomen, terwijl de bewoners toch al moeite genoeg hadden in hun levensonderhoud te voorzien.

Voldeed men niet aan de bevelen, dan werd men bedreigd met opname in de barakken.

Men kon evenwel bij de afdeling Pestbestrijding geld opnemen, dat in 4 tot 8 jaar kon worden terugbetaald en daarvan werd, noodgedwongen, veel gebruik van gemaakt.

Volgens mededeeling van den schrijver is in het midden van het jaar 1921 een voorstel aan het bestuur gedaan, dat de strekking had het bedrag der geleende gelden voor woningverbetering te verminderen en wel in dien zin, dat voor ieder persoon, die minder dan f 2 's jaars aan belasting betaalt, dat bedrag op f 25 zou worden gesteld, ook al had droeg de schuld meer dan f 100.

De schulden van hen, die meer dan f 2 belasting 's-jaars betaalden, bleven tot het volle bedrag gehandhaafd.

Deze regeling werd natuurlijk met groote vreugde door de financieel zwakken vernomen, doch van de werkelijke beslissing hoorde men niet, totdat op 21 Maart 1921 een Nederlandsch ambtenaar van de Pestbestrijding, begeleid door den mantri-politielid de huizen der bewoners in- en uitging en de mededeelde, dat, wanneer zij achterstallig waren met de betaling hunner woningverbeteringsschulden, zij die binnen 14 dagen geheel moesten voldoen en bij weigering voor den Landraad zouden worden gebracht, met de bedreiging, dat de processkosten voor hunne rekening zouden komen en beslag op de goederen zou worden gelegd.

Het bestuur moet nu maar uitmaken waar de personen bescherming moeten zoeken, zegt de schrijver, doch, wanneer, beweert hij, het bestuur de actie der Pestbestrijding maar op haar beloop laat, zal de Inlander zeker zeggen, dat hij geen slachtoffer is van de pestziekte, maar wel van de ondervonden bejegening.

Het middel zou dan nog erger zijn dan de kwaal. De schrijver roept zijne landgenooten op daartegen protest aan te teekenen.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

e Zelfbestuurbeweging in Engelsch-Indië.

In het Engelsche Maandblad de „Asiatic Review” is een artikel opgenomen met het opschrift „India, Swaraj and the British Commonwealth” van den heer Grithwis Chandia Raj, van geboorte Engelsch-Indiër en journalist van naam, waarin deze zijn gedachten en beschouwingen neerlegt, waartoe het onderwerp van het streven naar verkrijgen van zelfbestuur in zijn land aanleiding heeft gegeven. Als hoofdredacteur van het Engelsche dagblad „The Bengalee”, dat te Calcutta wordt uitgegeven, mag men, zoo wordt in de „Perniagaan” van 8 Maart 1922 geschreven, hem als de leider beschouwen van de partij, waartoe de intellectueelsten van de Engelsch-Indische volkgroep behooren.

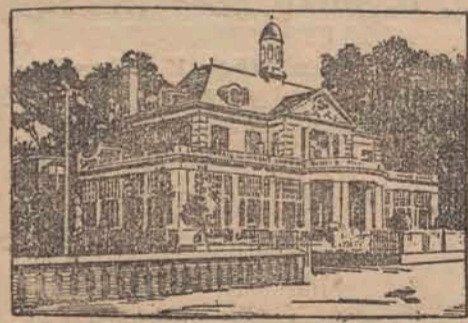
Hij begint in zijn artikel er op te wijzen, dat in zijn land op dit oogenblik twee partijen bestaan, die beide naar onafhankelijkheid streven, doch in verschillende graden, n.l. de „Dominion Home Rule” partij, die met Engeland samen wil gaan op

BESCHIKBAAR.

Hotel-Café-Restaurant

„Boschhek”

Tel. B. 606 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel

Centrale Verwarming

Warm- en Koudwaterleiding

Kegelbanen

Jennisbanen

Garage met werkplaatsen

Dagelijks van 6 tot 10 uur

DINER.

Voor Hotelgasten en Bezoekers heeft „Boschhek” Luxe Auto's disponibel.

Adverteeren doet verkoopen.

GASTRICUM N.H.

Mooie Duin-Wandelingen

Hotel „DE RUSTENDE JAGER”

Pension f 3.50 per dag.

Tel. 1187
Marnix **MAISON VAN RIJN** Meermalen
BEKROOND
CUISINIERS

Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43

Dejeuners, Diners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
Varié, Mayonaises, Salades, Koude en
Warme Schotels, enz. enz.

Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Afdeeling INDISCHE KEUKEN

Uitzending van alle gewenschte Indische Schotels, bereid door speciaal geëngageerd vakkundig personeel,

Indische Menu's: f 2.- en f 3.- p. p.

Thuisbezorgd in verwarmde verzegelde Bussen.

LITERATUUR-OVERZICHT.

Handschriften, verzameld door W. Marsden.

In afl. 2 van deel II van „Bulletin of the School of Oriental Studies, London Institution” schrijft de hr. E. Denison Ross een hoogst belangrijk artikel over „the manuscripts collected by William Marsden”. Marsden (geb. 1754, overl. 1836) verwierf zich groote verdiensten door zijn geschied- en taalkundige studiën, die ook voor een deel op Ned.-Indië betrekking hebben, zijn werk over de geschiedenis van Sumatra (verschenen in 1789) werd zelfs tweemaal herdrukt en heeft thans, in sommige opzichten, nog groote waarde; zijn Maleische grammatica en woordenboek gold vele jaren als een standaardwerk voor de Maleische taal- en taalkundigen. Blijkens Ross' beschrijving heeft Marsden een zeer groot aantal Mss. nagelaten, die nagenoeg alle op het Oosten betrekking hebben; Bataksche, Javaansche, Maleische, Boegineesche en andere talen van den Indischen Archipel zijn eveneens daarbij vertegenwoordigd. Zelfs een „Description of the Island of Java, in the Dutch language, with drawings”, samengesteld door F. van Boukholtz (wie is dat?), vindt men erbij.

Voor belangstellenden in het onderwerp de mededeeling dat genoemd Bulletin (een hier te lande zeer zeldzaam tijdschrift), zich bevindt in de Koloniale Bibliotheek te 's-Gravenhage.

Tijdschrift van het Bat. Genootschap van K. en W.

Dr. F. D. K. Bosch neemt een geheele aflevering in beslag (n.l. afl. 3 van deel 61) voor eene bespreking van Prof. Dr. N. J. Krom's Archaeologische beschrijving van den Borobodoer ('s-Gravenhage, M. Nijhoff).

Dr. Bosch, die meer dan iemand anders bevoegd is een oordeel te vellen over dit wetenschappelijke werk van hooge waarde, onthoudt zich van critiek en bepaalt zich tot het geven van een apercü van den rijken inhoud — waarbij op enkele onderdeelen dieper wordt ingegaan — en het aanwijzen van de nieuwe gezichtspunten welke de schrijver heeft geopend. Daarmede heeft Dr. B. stellig velen geriefd die niet in de gelegenheid verkeerden het werk zelf te raadplegen.

Als toevoeging geeft Dr. Bosch eene geleerde beschouwing over „het Awatamsakasutra, de Gandawyuha en Barabudur.”

Notulen Bat. Genootschap van K. en W.

Behalve de besprekingen in Bestuursvergaderingen, gehouden den 6en Juni, 3 Aug. en 5 Sept. 1921, bevat afl. 2-3 van deel 59 der Notulen twee afzonderlijke opstellen, waarvan de titels luiden: Lijst van Holle's Preanger-Javaansche bescheiden uit den Compagniestijd. — Een overblijfsel in Cheribon van onderwetsche kettersche mystiek: de Birahi's, door A. A. C. Linck, met eenige inleidende woorden van P. de Roo de la Faille. — Ten slotte: een lijst van ingekomen boekwerken gedurende het 2e en 3e kwartaal 1921, op zichzelf een catalogus (met afzonderlijke inhoudsopgave van 100 blz.).

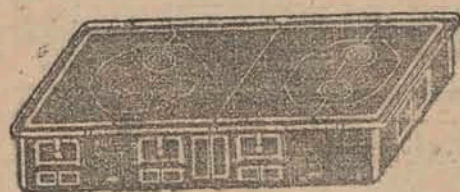
Orgaan Ned. Zendingsvereniging.

Onder het opschrift „Onderzoekingsstocht door Zuid-Kendari”, geeft zendeling H. van der Klift, in het Aug.-Nr. van het Orgaan der Nederlandsche Zendingsvereniging een vervolg van zijn aardrijkskundige en volkenkundige opmerkingen over dat gedeelte van Zuid-Oost-Celebes, waar genoemde vereniging haar arbeidsveld heeft. Een enkele opmerking van den schrijver — van ethnographisch standpunt bekeken stellig belangrijk — ruimen we een plaatsje in.

Het valt overal in Kendari op, dat de graven der gestorvenen naast de huizen der levenden gedolven zijn. Dit is in de onderafdeeling Kolaka (Mekongga) nergens het geval. De graven hebben een vierkanten vorm. Het graf wordt eerst gedolven, de doode begraven en dan wordt er met planken en palen een vierkante schutting omheen gemaakt. Deze is gewoonlijk 1 Meter hoog en wordt aan den binnenkant geheel met aarde gevuld. Boven het graf is soms een dakje van atap of van wit linnen. Sommigen geven echter aan de verhevenheid boven een graf een prauwvorm. We zagen er zelfs een, die den prauw-vorm tot in kleine bijzonderheden had.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

6e jaarg. No. 52. Setatdjaran (Gouvernements rijstbedrijf) und kein Ende (slot), door Criticus en W. A. Zegers Rijser. — Herinneringen uit mijn plantersloopbaan (vervolg). — Zoeklichten over den omtrek. De Australische veeteelt, door D. N. — Doorlatenheid van den bouwgrond (slot), door W. D. — Bespreking van de honderd landhuishoudkundige gedachten van A. J. Koens, door D. J. Dibbetz. — Rubber-varia (Het Peachy procédé: vulcanisatie van rubber zonder verhitting. — Papier uit latex?). — Een Indische en Engelsche meening over de rubberpositie. — De „Geveke-geulengraver”. — Volksraad (Uit de Memorie van Toelich-

Fabriek van 14
FORNUIZEN
met toebehooren
voor Hotels,
Restaurants,
Gestichten, enz.
SCHIEVENINGEN
Tel. Interc. 654

Fa P. J. MEIJIS & ZOON Wassenaarsche-
straat 1, 3, 5,
officoranciers

Maison van Wijk

Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2655

UITZENDING VAN DINERS vanaf f 1.00

Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van
Dejeuners, Diners en Soupers.

135 KOUDE EN WARME SCHOTELS. J. H. M. KOETS

PENSION 1/2 „TWED”

HOLLANDSCH-INDISCH RESTAURANT

Reinkenstraat 76-78 Tel. M. 2150

INDISCH SPECIALITEIT

Direct.-Eigenaar: C. G. OLIE, Ex-Dir. Adelphi Hotel,
Singapore; Hotel Jansen, Semarang; Victoria-
Hotel, Soekaboemi.

Levering van
Rijsttafel, Lunch en Diner

Scherp concurrerende prijzen. Vluggende en prompte bediening.
Levering aan huis zonder prijsverhoging
VRAAGT PRIJSOPGAVE.

Fa JOS. BROUWERS

Wijnhandel

Hoofdkantoor: Noordeinde 202
DEN HAAG TEL. H. 4013

Bourgogne Mousseux

L. RENAUDIN

Champagnes

CHARLES RIVART

Beste en meeste aanbevolen
voor de tropen.

Hoofdvertegenwoordiger voor Ned.-Indië

C. DE KONINGH

MEDAN HOTEL MEDAN

Parkhotel

van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.

Tel. S. 733 - S. 1525 - S. 467

EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL

Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden,
Rustige ligging.

LIFT.

Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Adverteeren doet verkoopen.

den voet van Dominion en de „Swaraj-partij”, die geheel los van Engeland wil trachten te komen.

Tot de eerste partij behooren de gematigde liberalen, tot de tweede de nationalisten, welke beide partijen vrijwel met elkander overhoop liggen.

De Swaraj-partij, als politieke partij, is tot stand gebracht door wijlen den heer Dadabhai Naoroji, destijds voorzitter van het Indisch Nationaal Congres te Calcutta, in het jaar 1906.

Doch de beteekenis, welke men toen aan het woord „Swaraj” toekende, is niet meer dezelfde als die van thans.

De heer Naoroji verstond destijds daaronder een zelfbestuur, dat, in samenwerking met Engeland, zijn eigen zaken zou regelen, doch waarbij aan de bevolking meer rechten dan vroeger zouden worden toegekend en het eigenlijk bestuur aan den Voor-Indiër zou worden gelaten.

Voorts werd verlangd vermindering van de oorspronkelijke, minder invloed van de bureaucratie op den gang van zaken en meer inmenging van het volk bij 's lands administratie.

De „Hobhouse Commission of Decentralisation” van het jaar 1907 en de „Public Services Commission” van het jaar 1913, welke werden geleid door Lord Islington, hebben op welwillende wijze getracht zooveel mogelijk aan de wenschen van den heer Dadabhai Naoroji tegemoet te komen, doch de uitgebrachte rapporten van die twee commissies konden den volkswensch niet bevredigen en gaven aanleiding tot groot ongeduld.

En toen in het jaar 1914 de wereldoorlog uitbrak, trad het nationaal bewustzijn van de Engelsch-Indische bevolking geheel op den voorgrond.

Het dagelijks spreken van het overheerschte volk over eene eigen regeling van 's lands zaken schonk het de overtuiging, dat men een nieuwe en betere orde en een hemel op aarde tegemoet ging, terwijl de nationalistische zich met niet minder tevredenheid dan met eene afgeheele losmaking van Engeland.

Wat er ook van komen mocht, kwam er niet op aan.

De nieuwe wijn moest in de flesch. Daarvan wijst de schrijver op het feit, hoe op het congres van het jaar 1920 een geheel andere betekenis aan het woord „Swaraj” werd gegeven.

Vanaf het jaar 1908, toen Bal Gonnagadhar Tilak te Surat in opstand kwam, ten einde de „Swaraj” te veroveren, tot aan het jaar 1920, hebben de nationalistische onder dat woord altijd verstaan een bestuursvorm met samenwerking van Engeland.

Zelfs was dit beginsel de ondergrond van het congres, dat door elken gedelegeerde vrijwillig werd ondertekend en voor den duur van 12 jaar gold.

Het congres van het jaar 1920, dat te Nagpur werd gehouden, gaf aan den patriot Gandhi de gelegenheid den bestaanden gang van zaken te rekken totdat de band met Engeland vanzelf losser zou worden, doch het resultaat was, dat de Swaraj-gedachte hare gestelde grenzen verre te buiten ging en men er thans onder verstaat een landsbestuur, dat geheel zelfstandig is en door geen bestuur van een ander land gebonden wordt.

Die politiek is nu ook het hoofdbeginsel van de non-coöperatiepartij van Gandhi, die echter voorzichtig geneeg is om zich daarover niet uit te laten en zich niet wil binden.

Of hij die houding aanneemt uit vrees dat daaruit zijne vijandige stemming tegenover Engeland zou blijken, dan wel om andere redenen, voor den schrijver van het artikel staat het vast, dat Gandhi en zijn aanhang van het Engelsch bestuur niet meer gediend zijn, in de overtuiging, dat deze richting de beste is voor het volk van Engelsch Voor-Indië.

Volgens den schrijver geeft die overtuiging aanleiding tot de vraag, of het werkelijk in het belang is van dat volk, dat het zijne zaken regelt zonder eenige Engelsche inmenging.

(Wordt vervolgd.)

Tel. Interc. H 447.

137

Hotel de Bellevue

Bezuidenhout 15
's-GRAVENHAGE

NEDERLANDSCHE HANDEL = MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80,000,000.
Statutaire Reserve 19,445,211.
Buitengewone Reserve 22,660,000.

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten.

Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscrédietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

VERZAMELAARS

Zij, die Kunstvoorwerpen willen ver-
kopen of hunne verzameling wenschen
te completeren, worden attent ge-
maakt op de rubriek Vraag en Aanbod
in het Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Prijs f 2.50 per annonce van ten
hoogste vijf regels. Ter kennismaking
wordt op aanvraag gratis een nummer
van ons Maandblad toegezonden

NOBELSTRAAT 20 TEL. H. 474 en 475

DEN HAAG

BESCHIKBAAR.

= HAARLEMSCHE = BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
DORP, LISSE, PURMEREND
IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

VERRICHT ALLE BANKZAKEN

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Passer Pisang.

Verlaagde Indische Tarieven met Aandeel in de Winst.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. v. E. H.

ting op de begroting voor 1923 over het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel). — Soekaboemische Landbouwvereniging.

Timorbode.

Het Juli-Nr. van het zendingsperiodiek De Timorbode is geheel gewijd aan den heer H. Krayen van Aalst, die 5 Juli 1897 op Ceram zijn zendingswerk begon en thans op Timor werkt. Weldra zal de heer Krayen van Aalst naar Holland terugkeeren. Vele vrienden schrijven in het orgaan over het bijzondere werk met groote energie, door hem, terzijde gestaan door zijne echtgenote, in het oosten van den Archipel verricht. Een foto van het gezin siert den tekst.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Afl. 18. Huisvesting in Indië, door N. (vervolg). — De koloniale tentoonstelling te Marseille, door O. G. Thoden van Velzen (Vervolg: Het paleis van Marokko. — Het paleis van Syrië). — Indische krabbers, door J. Croiset. — Uit den bloeitijd der Oost-Indische Compagnie, door H. W. Bredée. Wederwaardigheden van een retourvloot (vervolg).

Tectona. Boschbouwkundig Tijdschrift.

De Juni-afl. opent met een breede beschouwing van den hr. T. Altona, getiteld: „Djati en Hindoes. Oorsprong van het djatibosch in Bodjonegoro (Java).” In het vorige jaar is in Tectona een pennestrijd gevoerd tusschen de heeren E. H. B. Brascamp, die er van overtuigd is dat de djati op Java inheemsch is, en Dr. H. ten Oever, die zich schaarde aan de zijde dergenen die de meening zijn toegedaan dat in lang vervlogen tijden de djati op Java geïmporteerd moet zijn. Welk standpunt de hr. Altona in deze kwestie inneemt blijkt uit zijne conclusies, welke luiden: 1°. Omdat de djati in het boschdistrict Bodjonegoro overal, op betrekkelijk weinige uitzonderingen na, in een regelmatig plantverband voorkomt, mag worden aangenomen, dat hier geen oorspronkelijk djatibosch voorhanden is, doch dat alle djati van culturen afstamt. 2°. Voor een groot gedeelte van het djatibosch kan het tijdstip, waarop vermoedelijk die culturen tot stand kwamen, worden gesteld tot in het laatste Hindoe-tijdperk (van het begin der 14e tot het begin der 16e eeuw). 3°. De aanwezigheid ter plaatse in dien tijd van een uitgebreide Hindoe-bevolking laat toe te veronderstellen, dat zij het was die den djati cultiveerde. Het typische plantverband, overeenkomende met oude Hindoe-maten (12—32 hasta) en de bestaande overleveringen, bevestigen die veronderstelling nader. 4°. De geconstateerde cultuur van djati, op bepaalde wijze gemengd met plos en kesambi, maakt het in verband met de naamsafleiding en het gemis aan met djati gemengd wildhoutbosch nog meer waarschijnlijk, dat de djati uit Voor-Indië door de Hindoes op Java werd geïmporteerd, zulks in analogie met vele andere gewassen, waarvoor dit aan te nemen is. — We bevelen deze studie van den heer Altona ten zeerste aan bij hen, die belangstellen in de oude geschiedenis van Java.

De hr. C. Brandts Buys publiceert een opstel (tevens praeadvies voor de 13e Alg. Verg.) over de opleiding van het middelbare personeel bij den dienst van het Boschwezen. De hr. E. H. Brascamp, wiens voorliefde voor historische studien telkens in geschrift tot uiting komt, schrijft een artikel: „Waren de schepen in de Ling-Wai-Tai-Ta van djatihout?” Schrijver hoopt uit deze en andere oude Chinese bronnen eenig licht te ontfangen omtrent de duistere vraag: van welke houtsoorten de schepen vervaardigd waren, waarop de antieke zeevaarders zich voor het eerst op den Oceaan gewaagd hebben en meer in het bijzonder van welk hout de schepen waren, waarop de Chineezers naar Java, Palembang etc. gingen (en de Javanen naar China?). De hr. F. Blok behandelt „Het djati-houtvesterijbedrijf op Java gedurende de laatste jaren.” Schr. wijst op de fouten welke in de staatsbedrijfvoering bestaan, doch behoort niet tot hen die alleen heil verwachten van exploitatie der djatiboschen door particulieren. Ter verbetering van den door hem beschreven minder gunstigen toestand betreffende de productie en rentabiliteit in de houtvesterijen doet hij eenige aanwijzingen.

Verder noteren we uit den inhoud dezer belangrijke aflevering: Gemiddelde opbrengsten van Gouvernements djatihoutventures gedurende 1921 en 1922, door C. H. P. C. van Diggelen. — Korte berichten. — Boekbespreking. — Literatuuroverzicht.

Sluyters' monthly East Indian Magazine.

De Juli-afl. is weder zeer interessant, zoowel wat illustrering als wat tekst betreft. Op den omslag een prachtige plaat: In the land of Habinsaran. Early morning in kampong Paggerbatoc, en verder de navolgende bijdragen: The Malaya Borneo exhibition at Singapore, held from March 31 st. to April 17th 1922, by B. J. Krol. — Australia's bid for trade. The problem of production, marketing and transport. A hopeful outlook, by H. D. Newby. — Rambles through the Isle of Bali, by capt. L. H. C. Horsting (met schitterende illustraties, waaronder „a scene of simple de-

votion: Balinese priest in prayer”). — About cannibals and birds of paradise, by capt. H. O. Bron. — A Hindu heritage, by M. S. Wortman (beschrijving der Hindoe-tempels op het Dieng-Plateau). — The mailed fist of our forbears, by V. I. van de Wall (bijzonderheden over oudheden en grafchriften van Hollandsche oorsprong te Ternate).

Nieuw-Indië.

In de Juli-afl. van Nieuw-Indië (Bijblad van „Vrije Arbeid”) een artikel van den hr. G. Th. Stibbe: „Volksgezondheid door autonomie”. Schr. zegt, dat nog altijd allerlei verkeerde begrippen heerschen omtrent de bedoelingen der voorstanders van autonomie voor Indië. Doordat autonomie voor Ned-Indië in den laatsten tijd eene leuze, een verkiezingscry, een twistpunt is geworden, verliest menigen uit het oog, dat de voorstanders in autonomie zoeken het middel om Indië beter en sneller vooruit te brengen dan onder de tegenwoordige staatsinrichting mogelijk is. Iedereen die, om welke motieven ook, belang stelt in Indië, is er van overtuigd, dat de Indische staatsinrichting, dat de tegenwoordige verhouding Nederland-Indië verouderd is en noch in het belang van Nederland, noch in dat van Indië zoo kan blijven voortbestaan. Zelfs oppervlakkige beschouwers bemerken, hoe groot de achterstand in Indië is op alle gebied van volksverzorging. Physieke, geestelijke, materiele verzorging kunnen niet behoorlijk geregeld worden, wanneer steeds beslist moet worden door organen, die aan den anderen kant van de aardbol leven, die niet dagelijks zien en aan den lijve voelen wat Indië noodig heeft. Het weinige dat in de laatste — zegge 15 — jaren nog tot stand is gebracht in het belang der volksgezondheid is het gevolg van dringen in Indië. Niet het centrale uit Nederland geïnspireerde gezag nam het initiatief, het werd door mannen in Indië, door lichamen in Indië doorgedreven. Zonder Gemeenteraad had Tillema aan Semarang geen waterleiding bezorgd. Autonomie is niet het einddoel waar naar de voorstanders streven, het is het middel om alle belemmering tot vooruitgang uit den weg te ruimen. De hr. Stibbe besluit: Hij die een „gezond” Indië wil, moet eerst voor een „autonom” Indië zorgen. Autonomie staat niet tegenover gezondheid, zonder autonomie is geen gezond Indië mogelijk.

In hetzelfde Nr. het vervolg der reisindraken, herinneringen en beschouwingen van den hr. H. E. Steinmetz. Schr. voert zijne lezers thans van Menado, door de Tominihoë, naar Ternate.

Omdoling in een Kaja-kaja-kampong (vervolg), door H. Geurtjens. — Levensbijzonderheden van Pater C. van Coll. overleden 18 April te Paramaribo (Ontleend aan de Surinamer). (De Java-Post, 30 Juni '22).

Een stervend volk (n.l. de Kaja-kaja's) herleeft! Het eerste doopfeest bij de koppensnellers (met ill.), door Pr. P. Vertenten. — Een jaar Missiewerk op Celebes, door Pr. H. Croonen. (Annalen van het Missiehuis te Tilburg, Aug. '22).

Algemeen overzicht van den handel der Buitengewesten gedurende 1920. — Voorloopige statistiek van den in- en uitvoer van Java en Madoera gedurende de eerste vijf maanden van 1922. (Korte Berichten voor Landb., Nijv. en Handel, 22 Juni '22).

Insulinde (Indische lezingen en leergangen in 1921. — Nog eens de (Brusselsche) Standaard over Insulinde. — De nieuwe landordering voor Indië en..... een zonderling verwijt). (Neerlandia, Aug. '22).

Verslag van de selectieproeven over het jaar 1921, door Dr. S. C. J. Jochems. (Mededeelingen van het Deli Proefstation. Tweede serie, No. 23).

Het Belawan-vraagstuk en het standpunt der Handelsvereniging. (Mededeelingen van de Handelsvereniging Medan, 15 Juni '22).

Is de Regeering op den goeden weg met het intrekken van den duurtelooslag? (De Banier, 23 Juni '22).

Mededeelingen omtrent het voorkomen van venerische ziekten bij het Ned-Indisch leger, door Dr. J. D. Käyser. — Calomelbehandeling bij hardnekkige amoeben-dysenterie, door Dr. G. J. W. Koolmans Beijnen. (Nederl. Vereeniging voor Tropische Geneeskunde. Vergadering van 5 Maart '22, opgenomen in Ned. Tijdschr. voor Geneeskunde, jaarg. '22, dl. II, No. 4).

Suriname.

De Koloniale middelen. — Het G. A. B. van 27 Juni j.l. bevat een vergelijkend overzicht van de opbrengst over de eerste 5 maanden van 1922 en '21 met een staat van de ramingen der voornaamste koloniale middelen.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE
Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta,
Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kobe, Makas-
sar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan,
Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore,
Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.
Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 20.000.000.-

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING

OPGERICHT 1873.
Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en
Inbraakvrije bewaarkuis.

De Directeuren: ANTON M. DE LEEUW
W. BLIJKSEN Gen. 311

Commanditaire Bank- en Handelsvereniging
VISSER & Co.,
 's-GRAVENHAGE - Thomsonlaan 31.
 Tel.-adres: COBAVICO. Tel. Nos. M. 3930 en M. 3931.
 Postcheque- en Giro-nummer 47292. 17
Verricht alle Bankzaken.
 ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS
 HYPOTHEKEN ASSURANTIËN SPAARKASSEN

Het totale bedrag van 5/12 der raming van de voornaamste middelen over 1922 is f 2.175.524. De inkomsten bedroegen slechts f 1.928.185, d.i. f 247.339 minder dan de raming.

„De Surinamer” van 24 Juni schrijft: Gisteren begaf zich een deputatie uit de Vereeniging tot bevordering van vakbelangen (timmerliedengroep) naar den gouverneur, ten einde het verzoek te doen, indien mogelijk, gouvernementssleutels te verkrijgen ter bestrijding der werkloosheid in deze groep.

Er werd gevraagd, om b.v. het tijdstip van uit te voeren werken te verhaasten. De directeur van openbare werken, die deze bespreking bijwoonde, deed toezeggingen in die richting, voor zoover het tenminste werken betrof, waarvoor de credieten beschikbaar waren.

Het bevolkingsregisterkantoor b.v., dat ook werd genoemd, moet door den minister worden toegestaan, terwijl intensieve woningbouw, ter verbetering van den woningtoestand, nog in de toekomst ligt.

In elk geval is er iets bereikt, al is het niet veel.

„De West” van 27 Juni bericht:

„De Surinaamsche Bauxiet Maatschappij ontving telegrafisch bericht, dat ongeveer tegen den 5den Juli het stoomschip of motorschip „Franziska” hier verwacht kan worden om eene lading bauxite te halen; dit zal het eerste van de vijf schepen zijn, die gedurende de volgende twee maanden hier zullen komen, t.w. de „Alida”, „Lewis Bros”, „Sudham” en „Curuham”.

In hetzelfde blad lezen wij onder het opschrift „Vliegdiens Suriname-Cayenne”:

„Morgen is per s.s. Kon. Wilhelmina hier aangekomen de heer Pierre Réjon, met opdracht van de Transport Aériens Guyannais om onderhandelingen met het Surin. Gouvernement te voeren over een geregeld vliegdiens tusschen Fransch Guayana en Suriname. Zoodra een overeenkomst gesloten is, vertrekt de heer Réjon om spoedig terug te keeren met den chef van de maatschappij, den heer Durtier om verdere maatregelen te treffen. De heer Réjon is reeds vandaag bij den gouverneur verschenen.”

En in het nummer van 7 Juli:

„Naar wij vernemen wordt in de tweede helft van deze maand alhier per vliegtuig verwacht de heer Durtier, oud zee kapitein, leider van den vliegdiens „Transports Aériens Guayannais” te St. Laurent.

Eenige dagen geleden vertoefde in ons midden vliegenier Réjon, ten einde den plaatselijken toestand op te nemen en een geschikt terrein voor de landing van het vliegtuig uit te zoeken. De heer Réjon is inmiddels per s.s. Prinses Juliana Maandag j.l. naar St. Laurent vertrokken.

„Naar verluidt zou dan ook bij het sportcomité plannen bestaan den vliegenier op waardige wijze een ontvangst te bereiden. De datum van vermoedelijke aankomst zal telegrafisch worden bericht. Plannen bestaan er voor het bouwen van een hangar.

Het uitzicht is dus geopend voor een geregeld vliegdiens St. Laurent-Paramaribo.”

Onder het opschrift „Diamanten in Britsch-Guayana”, schrijft „De West” van 30 Juni:

„De volgende tabel toont aan den vooruitgang

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
 BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

van de diamanten industrie van Demarara sedert haar begin in 1901:

	Aantal.	Gewicht. (karaat).
1901—02	91.206	8.227
1902—03	163.680	10.447
1903—04	164.315	10.742
1904—05	175.400	10.619
1905—06	65.752	4.097
1906—07	65.903	4.661
1907—08	29.007	2.122
1908—09	63.161	5.618
1909—10	85.537	7.181
1910—11	26.467	3.035
1911—12	78.683	7.648
1912—13	62.624	6.099
1913—14	93.752	11.119
1914—15	100.522	13.716
1915	19.461	3.678
1916	93.782	16.409
1917	102.957	17.908
1918	77.819	14.196
1919	84.466	16.706
1920	234.456	39.362

De export van Januari tot eind November 1921 bedraagt 80.651 karaat, waaronder steenen van 17½, 18½, 21 en 30 karaat. De reis naar de velden duurt 2 tot 3 weken van Georgetown.”

Naar „De West” verneemt zullen de kleine landbouwers van de vestigingsplaats la Rencontre en omstreken een coöperatieve rijstpellerij opzetten. Reeds is een motor voor dit doel aangekocht.

Met ingang van 1 Juli heeft het Departement van den landbouw in Suriname den naam van Departement van landbouw, nijverheid en handel verkregen. Het hoofd van het departement voert den titel van directeur van landbouw, nijverheid en handel.

In het verslag der vergadering van het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond, 24 Juni 1922 te 's-Gravenhage, lezen wij in „Neerlandia” van Augustus:

Punt X. De rolprenten van Suriname en Curaçao.

De Secretaris doet verslag van de proefvertooning van de rolprenten op 22 Juni betreffende Suriname en Curaçao, waartoe verschillende personen genoodigd waren. Algemeen was men van oordeel, dat het te gedeelte van de Suriname-film te zwart was en getracht moest worden te Parijs een lichter afdruk daarvan te verkrijgen. De rolprent van Curaçao bleek niet veel bijzonders; koopen wordt dan ook afgeraden.

De vergadering besluit in dezen geest.

In de extract-notulen van de 134ste bestuursvergadering van de Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig Onderzoek der Nederlandsche Koloniën, op 10 Juni j.l. te Amsterdam gehouden, lezen wij:

„Tot de ingekomen stukken behoort:

Een schrijven van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap met mededeeling, dat dit genootschap bereid is eene som van f 750 bij te dragen voor de door de heeren prof. dr. G. Stahel en J. W. Gonggrijp in September te ondernemen expeditie naar den Hendriktop in Suriname, zoodat de reis dezer heeren thans verzekerd is.”

En in het jaarverslag, door den voorzitter uitgebracht, het volgende:

„Ook de wetenschappelijke belangen van West-Indië werden in het afgelopen jaar niet uit het oog verloren. [In samenwerking met het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap] werd steun toegezegd voor een botanische reis naar de bovenstreken van Suriname, in September a.s. te ondernemen door de heeren prof. dr. Stahel en

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
 AMSTERDAM.

Passagiers- en Vrachtdienst
 van Amsterdam via Southampton, Genua, Port-Said naar
 SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA,
 SEMARANG en SOERABAJA, vice versa.

Wafelfabriek - Dessertwerken
D. L. SCHEEPMAKER
 HAAG (Holland).

Iets voor Fijnproevers.

Vraagt bovenal

SCHEEPMAKER's Fijne
Wafels en Dessertwerken

SCHEEPMAKER . . . HAAG

BESCHIKBAAR.

Tagore's
Opvoedingsidealen

door NOTO SOEROTO

Met 5 illustraties Prijs . . . f 2.20

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
 en bij de Uitgeefster

„. . . Een boekje, als een vreemde bloem, waaraan wondere geuren ontzweven, deze Idealen van Tagore over opvoeding, in het stille woudheilgdom van Shanti Niketan opglanzend, dat stille oord, waar de vrede zelve schijnt te wonen. Er ruischt iets in deze idealen, als de melodie van een lied, in vreemde taal gezongen, dat heel uit de verte tot ons komt, ons dwingt tot stilstaan, tot luisteren; dat ons ontroert met een zonderlinge ontroering, half genot, half smart . . . (ELISE SOER in „De Tijdspiegel”).

Uitgave van „Hadi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij

Prinsestraat 47 Den Haag Tel. H. 474

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. M. 947

DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

SCHRIFTELIJKE KNIPCURSUS

Door een gerontineerd Coupeur, met meer dan 20-jarige praktijk, leiding van de wereldberoemde „Professeur de Coupe” A. A. (te Brussel) worden systematisch schriftelijke lessen gegeven (ook naar Indië) ter bekwaaming in het geven van alle coupe aan Uw Dames- of Heeren- en Kinderkleding. 13 lessen f 12.-, per geheele cursus slechts f 45.- (bij vooruitbetaling).
 Verzend uitgebreide prospectus aan INSTITUUT VOOR SCHRIFTELIJKE LESSEN, Kapelstraat 3, APeldoorn.
 Het schriftelijk afgelegd examen wordt prachtig diploma uitgereikt.

HADI- POESTAKA

Boekhandel en Uitgevers-Mij.
Prinsestraat 47 - Den Haag
Telef. H. 475.

Hoofddepôt van de uitgaven van het „Java-Instituut” en van „De Commissie voor de Volkslectuur” te Weltevreden.

Levering van alle Boeken op elk gebied, ook Buitenlandsche Uitgaven.

Speciaal zijn we goed gesorteerd in Oostersche Werken.

Bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

Tempel en Paleis in Hindoestan

door MAURITS WAGENVOORT.

Met 25 Illustraties. Prijs: f 3.20.

Dit werkje bevat o.a. reproducties van Etsen van Nieuwenkamp en geeft den lezer een denkbeeld van de grootsche bouwkunst van Hindoes, Dravidiërs en Mohammedanen in Voor-Indië.

VERSCHEENEN:

De Javaansche Danskunst

door TH. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties. Prijs: f 3.20.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche grooten heeft verkeerd, is de eerste, die ons op systematische wijze in het wezen der Javaansche danskunst inleidt.

Het werk wordt o.a. verlicht door opnamen van Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Bekso-Wiromo”, waardoor de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis maakt met de elementaire bewegingen van den Javaanschen dans.

PAS VERSCHENEN DE 2E DRUK van

De Geur van Moeders Haarwring

door NOTO SOEROTO.

Prijs f 3.75.

Uit de Persbeoordeelingen:

„. . . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaanbaar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt”.

JOHAN KONING in „Weekblad voor Indië”.

„. . . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefdelied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet eischt of afsmeekt, maar slechts dankt en bidt en vereert De schoonheid van zijn vaderland en de monumenten van de beschaving van zijn heetgeleed volk brengen den dichter tot geestdrift en het lied rijst uit zijn ziel”.

PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag van Ned.-Indië”

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 2512

□ □ DROGERIEN □ □ CHEMICALIËN □ □
 □ DEPOT DER MEEST BEKENDEN BINNEN- □
 □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

Gonggrijp. De flora dezer streken is, in onderscheiding met die van het laagland, nog zeer onvoldoende bekend en waar beide genoemde deskundigen, die reeds langen tijd in Suriname werkzaam zijn, zich tot het ondernemen der bedoelde reis hebben bereid verklaard, heeft men gemeend deze gunstige gelegenheid tot vermeerdering onzer kennis niet ongebruikt te mogen laten voorbijgaan.

Fabricius wijdt in „Het Vaderland” van 3 Augustus zijn „Stem uit de West” aan het schrappende potlood van den Minister van Koloniën, een onderwerp, dat den lezers van „Het Koloniaal Weekblad” niet gansch onbekend is

In het maandschrift „Nederland”, 74e jaargang, afl. 7, lezen wij de „Schetsen van het Indische platteland”, van J. C. Mollema. De tweede schets „Een zeemansdood” handelt over den dood van den jongen korporaal-timmerman aan boord van een gouvernementsvaartuig, toen het schip zich bij een onbewoond eiland bevond. Om den doode op een behoorlijk kerkhof te kunnen begraven, liet de zijn voelende commandant het schip terugkeeren.

Wie die commandant was, zegt het slot van de schets: „Weet u waar de ouwe rust?”

Op een exploratie-tocht in Suriname, diep in de meest ontoegankelijke jungle, overviel hem een zware koortsaanval; zijn niet sterk hart gaf het op en hij bezweek. Het was uitgesloten om zijn lijk naar Paramaribo mee terug te nemen en hij rust in een graf, waar geen blank mensch nog eens naar hem om kan kijken.

Onze lezers weten, dat aan de nagedachtenis van dezen moedigen reiziger een monument te Paramaribo is gewijd.

Curaçao.

Emigratie.

Wij lezen in de stukken der nieuwe begrooting, dat in 1921 ongeveer f 20.000.— is uitgegeven voor het terugbrengen van Curaçaoënaars, Arubianen en Bonairianen van Cuba. Tengevolge van de werkloosheid, ontstaan door de suikercrisis, verkeerden deze lieden in zeer behoeftige omstandigheden en zij moesten op kosten der kolonie worden overgebracht, daar de werkgevers zich niet aan het contract hielden om voor hunnen terugkeer te zorgen.

Dit is dan het einde der emigratie. Een vrij roemloos einde. En het zou wat waard zijn, als men de vraag kon beantwoorden, of de heele zaak, economisch gesproken, voor de kolonie voor- of nadeelig is geweest. De veronderstelling lijkt niet ongerijmd dat een eventueel batig saldo niet heel groot zal geweest zijn.

Een andere vraag is: wat nu? Zal men blijven wachten op den volgenden uittocht? Die van twee jaren terug was de eerste niet en zal ook de laatste wel niet zijn. Gouverneur Helfrich heeft indertijd meermalen gewezen op de nadelen van zulk eene emigratie. Het zijn de slechtste elementen niet — wat energie, werkkraacht en werklust betreft —, die op deze wijze heengaan. En voor den moreelen kant der zaak is het van beteekenis; dat wel veel verdiend wordt, maar slechts weinig gespaard, en dat de achtergelaten betrekkingen maar al te vaak vergeten worden, althans onverzorgd gelaten.

Daarom had die Gouverneur bij zijne plannen tot economische opheffing ook hiermee rekening gehouden en maatregelen voorbereid, om in samenwerking met particulieren, de werkgelegenheid te verruimen. Het tegenwoordig bestuur neme een en ander nog eens in studie. Voorkomen is beter dan genezen.

Hollandsche Bank voor West-Indië.

Wij vernemen, dat de heer Mr. Dr. M. Dijkmeester zich 11 dezer naar Curaçao zal begeven.

Instituut „VAN WIJNGAARDEN”
 Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes.
 2de Schuifstraat 332 (Duinoord), Den Haag. 189

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Opleiding voor verschillende examens.

Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar. 188
 (Kleine klasse, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.)

Soendaneesche Taal Conversatielessen gevraagd.

Brieven, onder No. 140 aan het Bureau van dit Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Onderzoekingsreis.

In ons blad van 8 Juni l.l. deelden wij een ander mee over de voorgenomen onderzoekingsreis van prof. de Josselin de Jong en dr. Gudmund Thians lezen wij in de N. R. Ct.:

„De tocht, (die van October van dit jaar tot 1923 zal duren, heeft, zooals wij mededeelden, als doel archaeologische onderzoekingen te doen, de eerste plaats op de voormalige Deensche Antillen en de Nederlandsche Bovenwindsche eilanden, zoo mogelijk ook op enkele der meer zuidelijk gelegen eilandjes, ten einde de archaeologische sigtographie (de ligging der kultuurlagen) van de eilandenreeks, die het vasteland van Zuid-Amerika met de Groote Antillen verbindt, zoo goed mogelijk te bepalen.

Dank zij de bijzondere belangstelling die de plan, vooral in Denemarken, heeft gevonden, zal het tot werkelijkheid worden. Het doet ons leed, te moeten mededeelen, dat, naast den steun van twee Nederlandsche wetenschappelijke instellingen, hier te lande beschamend weinig medewerking is ondervonden.

Er zijn, wat de reis betreft, geen bijzonderheden te vermelden, daar de voortgang afhangt van allerlei factoren, die van hier uit nog niet zijn beoordeeld. Alleen staat vast, dat zal worden begonnen met St. Thomas en dat men daar alle bekende vindplaatsen nogmaals zal bezoeken. De leden der expeditie krijgen kosteloos vervoer van een van de schepen der Ost-Asiatisk Kompagni, een Deensche handelsmaatschappij, met een eigen vloot van schepen, ook voor passagiersvervoer.

De Pers.

Op St. Martin is 1 Juni l.l. een nieuw blad verschenen, *The Windward Islands Times*, onder redactie van ds. C. Mcl. Darrell.

De *Amigoe di Curaçao* neemt de lijst van de leden, door Pater Euwens in de *West-Indische Gids* openbaar gemaakt, over, weet nog drie nieuwe, staande, bladen daarbij te voegen, en niet minder dan 16 die reeds weer opgeheven zijn. Zoo klom het aantal couranten der hedendaagsche pers in 11, terwijl van 1812—1922 niet minder dan 82 bladen zijn opgericht en na korter of langer bestaan weer verdwenen.

De heer Waymouth van *Day by day* wil nu weer Voz gaan schrijven.

De omgaande rechter.

Uit een brief van St. Martin in de *Amigoe di Curaçao*:

„Voor de tweede maal van dit jaar werd het eiland door den heer Rechter bezocht. Er zijn meer gevallen te behandelen dan thans kunnen worden afgedaan. t Gevolg: ophooping van rechtszaken en ontevredenheid bij de bevolking over de langzame rechtspleging. Als de rondgaande rechter meer geregeld rondging, zouden er niet zooveel zaken op de lange baan geschoven worden.”

De mail.

Het gaat niet goed met de Curaçaoesche mails naar Holland. Was het vóór den oorlog geen zeldzaamheid, dat eene postzending in 16 dagen over was, terwijl drie weken normaal was, tegenwoordig schijnt vijf weken gewoon te worden. Maar hoe lang duurt de reis natuurlijk niet, want in de regel komen dan twee zendingen tegelijk aan. We zouden wel willen vragen, of er niet meer gelegenheid tot wekelijksche verzending van Curaçao naar Holland is. Van „zeepost” spreken wij hierbij niet.

Watertruck.

Zonder het projecteeren van duren aanleg van tramwegen en spoorbanen af te wachten, hebben de bewoners onzer benedendistricten het laatste probleem der communicatie eenvoudig en praktisch opgelost door het in gebruik nemen van vrachtrucks als vervoermiddel. Goedkoop en vlot worden ze iederen morgen naar stad gebracht en keeren 's avonds zonder zich te vermoeien naar huis terug.

Gevraagd in alle plaatsen.

DAMES met enige aanleg voor Teekenen of Schilderen om in ons eenvoudig Batikschilderen en Lintrikweven les te geven en onze batikverven en toebehooren te verkoopen.

Firma TENZER, telefoon 4229, Fabriek van Batikverven, opgericht 1887, Noordeinde 139b. Den Haag

Lunchroom - Thee-Concert
„DE OUDE VETTE HEN”
 DEN HAAG bij het Stadhuis

Het schijnt, dat het lastige vraagstuk der watervoorziening zich ook bezig is op te lossen zonder de plannen van waterbouwkundige ingenieurs en den duren aanleg van stuwdammen en pijpleiding al te wachten.

De heer Curiel heeft een echte watertruck laten vervaardigen, waarmee hij iederen dag in een reuzentank het water overal te koop aanbiedt.

Onze typische waterverkoopers per ezelenkarren zullen nu langzamerhand wel gaan verdwijnen en vervangen worden door echte watertrucks met reuzentank.

Zo zal praktisch overal het water al te krijgen zijn, voordat de watervoorziening op wetenschappelijke wijze haar beslag krijgt.

Toch doet de Ingenieur goed werk. Overvloed aan drinkwater is hier nog altijd onbekend.

Een flink onderaardsche waterreservoir, een waterader, of onderaardsche beek zou het gebrek aan water prachtig kunnen verhelpen; is dat niet te vinden dan maar een of ander keteldal impermeabel gemaakt door insputting met cement en dan er een reizen regenbak van gemaakt.

Maar pijpleiding zal te duur uitkomen. De watertrucks zullen er ook den tijd niet voor laten, ze zullen het water geregeld komen weghalen om het overal verkrijgbaar te stellen volgens oude Curaçoesche manier, maar meer gemoderniseerd.

(A. d. C.)

Watertram.

Als de schepen dikwerf zoo ver weg liggen, om en nabij het Schottegat, zou een geregeld en snel openbaar vervoermiddel te water ons hoogst welkom zijn. Een watertram dus, bestemd om het publiek, de reizigers en hun bagage vlug naar boord te brengen.

Al jaren lang hebben we daarom gevraagd. En? Woensdagmiddag hebben we er al in gezeten. 't Ging best, gemakkelijk en vlug.

Nelly is de mooie naam van dezen nieuwen watertram, een flinke, open boot met stevigen motor en betrouwbare motorist.

De heer Hoek is de gelukkige bezitter er van.

De agenten der booten en maatschappijen hebben al lang dergelijke motorbooten voor eigen, particulier gebruik. Maar 't publiek! De vreemdelingen, de reizigers!?

We hopen, dat Nelly de baan opent en onze haven zal verrijken met een onontbeerlijk middel van vervoer bij het drukke vreemdelingenverkeer.

Ook de pontjes moeten gemoderniseerd door aankoppeling van motor buiten boord, of door vervoer door echte motorbooten.

Zou in die lijn ook niet gedeeltelijk de oplossing te vinden zijn van het zoeken naar blijvend verband tusschen beide stadsdeelen Willemstad en Overzijde, ook bij open brug?

Dan zou de watertram het druk hebben en bevoelden minstens de voetgangers niet zoo lang te wachten.

Een pontje schrikt dikwijls af omdat het zoo langzaam gaat en de wrikken bij het aankomen van een boot niet zoo gauw uit de voeten kan (hm!) maar een flinke motorboot zet u in een wip over boord weer onmiddellijk stoom, zoodra de boot voorbij is. Dan duurt het nog minstens 5 minuten voor de brug dicht is en weer begaanbaar.

De eerste conditie echter voor het openen van een geregelden watertramdienst is betrouwbaarheid.

Nelly mag niet liggen drijven, maar moet varen, altijd doorstoomen, tot de motorist de handle omgeeft.

Ongebeten en onnodig ophoud moeten worden voorkomen.

Safety first!

(A. d. C.)

Uit den Verren Vreemde.

Canada in Siberië.

De Times bevat een correspondentie uit Vancouver, volgens welke Canada tot een stelselmatig vreedzaam indringen in Siberië overgaat.

P. HOFLAND - DEN HAAG
 Woning-Inrichter
 Behanger - Stoffeerder
 SLEEDOORNSTRAAT 66 - TEL. N. 5369 - POST-GIRO 65933

Firma AUG. SVELKOU
 Heerenkleeding naar Maat
Indische Uitrustingen
 BATAVIA - BANDOENG - SEMARANG - SOERABAYA
 AMSTERDAM, Stigel hoek Helligeweg.
Vraagt geïllustreerden Catalogus

gen in Siberië overgaat. Twee schepen van de Hudson's Bay Co. zouden naar Anadyr in Siberië en de havens van de zee van Okhotsk vertrekken. Twee andere lagen in Japan om daar lading in te nemen met dezelfde bestemming. Een vijfde boot zou naar de Coronation Gulf in den IJszee vertrekken. Deze handelsvloot wordt de expeditie van Kamichatka genoemd. De lading bestaat uit een zeer groote afwisseling goederen, meubels, huishoudartikelen, vooral ook levensmiddelen.

De maatschappij is voornemens factorijen langs de kust van Okhotsk te vestigen en haar bedrijvigheid tot voorbij Anadyr uit te strekken.

Tot nu toe werden de handelsartikelen voor die streken aangevoerd door zelfstandige handelaars, die er jaarlijkse tournées maken. De door de Hudson Bay Mij. genomen proeven schijnen uitgewezen te hebben, dat de handel van uit vaste punten zeer in den smaak valt der inheemsche bevolking. De factorijen krijgen de beschikking over snelloopende vaartuigjes, waarmee zij tot honderden mijlen de rivieren kunnen opvaren. De afzet in suiker, meel en andere uit Canada aangevoerde producten was reeds zeer voldoende, de kwaliteit is beter en de prijzen zijn lager dan die der waren, welke door de gelegenheidshandelaars aangebracht worden.

IJsland.

Zooals men zich herinnert, heeft Denemarken het mooie voorbeeld gegeven van aan zijn gebied van overzee in het verre Noorden, aan IJsland, niet alleen autonomie, maar ook geheele onafhankelijkheid te geven. De twee landen hebben één vorst, en de vertegenwoordiging in het buitenland is, meenen wij, in handen van dezelfde gezanten en consuls, doch dit doet geen afbreuk op het beginsel der volkomen onafhankelijkheid. De koning van Denemarken heeft aan zijn ander nieuw koninkrijk reeds een bezoek gebracht en de premier van IJsland, de heer Eggertz, heeft in Denemarken staatszaken en economische belangen gaan bespreken. Op zijn weg naar huis heeft hij zich laten interviewen door den correspondent van 't blad „National Tidende". De minister sprak van de goede betrekkingen tusschen IJsland en Denemarken. Hij zeide, dat er in bijna alle vraagstukken samenwerking bestaat tusschen de beide landen, waardoor hun wederzijdsche welvaart en voordeel bevordert wordt. Het onderling verkeer is na de nieuwe nationale regelingen niet verminderd. Integendeel, het streven is duidelijker om tot betere wederzijdsche kennis te geraken. Hierbij spelen de wederkeerige inlichtingen een groote rol en in deze richting worden groote vorderingen gemaakt. De economische vooruitzichten voor IJsland zijn zeer goed. De minister verwacht voor dit jaar een goede handelsbalans, waardoor de toestand van het land gunstiger zal worden. De IJslandsche geldkoers verbeterd. De opbrengst van de visscherij is goed en de gemaakte prijzen zijn bevredigend. De exporteurs van visch kunnen vrijelijk hun eigen maatregelen nemen en overeenkomsten treffen.

Ten slotte deelde de minister mede, dat een voorstel ahangig is voor den bouw van een electrischen spoorweg in IJsland.

Deze, op zichzelf interessante mededeelingen, kunnen nog op verhoogde belangstelling rekenen in verband met de gehouden Nederlandsche tentoonstelling in Kopenhagen.

De zonsverduistering op 21 September.

Den 22en Juli is de Duitsch-Nederlandsche wetenschappelijke expeditie uit Batavia vertrokken, die op de Britsche Christmaseilanden, t. z. van Sumatra, de zonsverduistering van 21 September gaat waarnemen. Dr. J. Voûte van het Magn. en Meteor. observatorium te Batavia is leider van de expeditie, aan welke ook zijn medewerker, de heer E. K. Weber, deelneemt. Van Duitsche zijde gaan de heeren Freundlich, Hopmann en Heiskonen mee. De Indische Regering geeft geen directen financieelen steun, doch helpt toch in belangrijke mate mede, door het beschikbaar stellen van de voormelde geleerden, benevens eenige geschoolde beambten, door een gouvernementsstoomer te geven voor 't overbrengen van personeel en instrumenten. Onder de instrumenten worden genoemd: een folog. kijker (20 c.M. triplet) van Zeiss, verbonden met een 7-duims kijker van de Leidsche sterrenwacht en een Zeiss-instrument van 12 c.M. opening en bijna 9 M. brandpuntstand.

De toestand in Malabar.

Een officieel verslag van het Br.-Indische gouvernement geeft een overzicht van den in Malabar heerschenden toestand, nu er, na de daar gewoed hebbende wanordeligheden, weer rust verkregen is. In 't zuidelijk district van de Byporerivier zwerven nog benden kwaadwilligen rond, die 't op de been houden van een sterke politiemacht en van een militaire bezetting nog noodzakelijk maken. De bevolking van eenige dorpen is hierdoor nog bevreesd om naar haar voormalige woningen terug te keeren. Ook in eenige gedeelten van Ernad, speciaal nabij Tiroerangadi, aanzelt de Hindoebevolking nog om zich weer in haar dorpen te vestigen.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 25-27 - Tel. 2593 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWELN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEEREN, ENZ.
 BALARTIKELN.

DANS-INSTITUUT
WEIJNE
 21 Jonkerfransstraat 21
 49-50 Schied. singel 49-50
ROTTERDAM

Grootste en
meest bezochte
1ste Klas Inrichting

BESCHIKBAAR.

ARBEIDSBEURS VOOR
DEN OUD-IND. MILITAIR
 Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag van 12 uur gesloten.
 Directeur: A. VAN BOXTEL.
 Correspondentschappen in vele plaatsen.
 Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Halleyst. 63.
 ROTTERDAM, J. F. FERWERDA, Calandstr. 24a.
 ARNHEM, G. J. HOESINK, Emmastraat 58.

H. H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
 Bandversiering van SOERJOWINOTO
 Prijs ingenaaid f 3,40 Gebonden f 4.90
 Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
 en bij de Uitgeefster

Uit de persbeoordelingen:

„... Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen, indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen.”

(L. J. M. Feber in *De Maasbode*.)

„... De brandende vragen van onzen tijd hebben grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen. Deze Açoka-figuur is een mensch. Een mensch, bewogen door machtige drijfveren, ontroerd door diepe en smartelijke gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid.”

(Herman Middendorp in *De Nieuwe Gids*.)

„... Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het tooneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur, is een menschelijke koning — ware hij in onzen tijd geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins een gekroond democraat of president van de republiek. Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten zin.”

(Top Naef in *De Amsterdamer*.)

„... De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn idealiteit; de geestelijke ontroering is een adeler van. Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk voor Nederlandsch tooneelwerk doorgaat, dan voelt men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp heeft genomen.”

(Johan Koning in *De Hollandsche Revue*.)

Uitgave van „Hadi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij
 Prinsesstraat 47 Den Haag Tel. H. 474

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote op-lagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt.

N.V. Drukkerij Ten Hagen
 Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. H. 474 & 475

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM 21

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

tigen, al verblijven velen overdag reeds op hun erf. Zij vertrouwen de Mopla's niet, na de ten vorige jare opgedane ondervinding.

Het totaal van hen, die nog als kwaadwilligen in de wildernis zwerven, wordt op 2000 geschat. Liet men hen met rust, dan zouden zij een kern vormen voor hernieuwde actie.

Niet minder dan 2400 gevangenen bevinden zich in de gevangnissen van Malabar, 6989 personen hebben terecht gestaan. De werkzaamheden tot het verschaffen van steun voor het herstellen van woningen of voor den aankoop van vee, e.d.m., zijn bijna beëindigd in Ernad, Walleovanad en Ponnani; in Calicut zijn zij nog in vollen gang. Hiervoor waren 297.000 roepjen uitgegeven.

Dit is echter geenszins als een afdoende voorziening in de bestaande behoeften te beschouwen. Integendeel, velen lijden nog onder de gevolgen van den opstand, groot is o.a. het aantal weduwen en weezen en omvangrijk is de taak der particuliere liefdadigheid, die zich beijvert om zooveel doenlijk aan de ook daar heerschende ellende en armoede te gemoet te komen.

Nadere berichten geven een idee van den strijd, welke nog te voeren is, om de hoofden der z.g.n. kwaadwilligen tot onderwerping te brengen. 't Is de herhaling van de geschiedenis van den veldtocht door afdeelingen van een geregelde leger gestreden tegen de guerrilla, zooals elke koloniale mogendheid deze te voeren heeft gehad of nog te voeren heeft. Telkens een succesje hier en daar, een gevecht of vrijwillige onderwerping van een min of meer berucht hedehoofd en daardoor dan weer de illusie, dat het verzet gebroken is, om kort nadien tot de overtuiging te komen dat men zoover nog geenszins is.

Zoo lezen wij nu van de aanhouding te Kanhangad in Zuid Canara van Abocokker, een voornaam leider van de verzetspartij in Calicut Talook. Hij was acht maanden geleden uit een arrestantenlokaal ontsnapt en had zich nadien schuldig gemaakt aan tal van gruwelen. Er werd een geregelde kloppacht op hem georganiseerd, maar thans eerst mochten de leiders ervan het lang nagestreefde succes bereiken.

Aan de vermelding wordt weer toegevoegd, dat met zijn aanhouding de Malabaropstand eigenlijk als geëindigd kan worden beschouwd; de eenige rebellen-leider van beteekenis, die nu nog bedwongen moet worden, is Konnara Thangal.

Volgens de ondervinding is de opstanddraak er een met vele koppen en groeit wel weer een nieuwe kop aan, als er een wordt afgehouden.

Jubiläum van Mohammed's vlucht.

De „Frankf. Ztg.” vestigt er de aandacht op, dat het dezer dagen juist 1300 jaar is geleden, dat Mohammed van Mekka naar Medina uitweek, van welken dag de Mohammedanen hun tijdrekening dateeren. Welke dag dit precies is geweest, daarover zijn de geleerden het niet eens, de opgaven varieeren tusschen 22 Juni en 20 September van het jaar 622.

Het meest aannemelijke wordt geacht, dat een dag in de tweede helft van Juli van 622 als uitgangspunt van de Mohammedaansche tijdrekening moet worden gesteld. Er zouden dan juist dezer dagen dertien eeuwen Islam voorbij zijn. Intusschen schrijven de Mohammedanen in hun kalender niet het jaar 1300, maar reeds 1340, aangezien zij niet rekenen met de Juliaansch-Gregoriaansche zonnerekeningen, doch met maanjaren, waarvan er ongeveer 33 op 32 zonnerekeningen gaan.

Immigratie naar Australië.

De eerste-minister van West-Australië heeft bij zijn jongste bezoek aan Engeland bij wijze van proef een overeenkomst gesloten met de emigratie-overheid, volgens welke met medewerking van de betrokken regeeringen 75.000 Britsche landverhuizers op landerijen neergezet zullen worden in het Zuidwestelijke district van West-Australië, in afdeelingen van 25.000 per jaar. Het is de eerste overeenkomst op grond van de nieuwe rijksnederzettingwet.

Mededeelingen.

Van de Afdeling Amsterdam:

JAARVERSLAG.

In 1921 bestond het bestuur uit de heeren Mr. J. H. Boelen, voorzitter; W. C. Bonebakker, onder-voorzitter; M. P. Voute Jr., penningmeester; L. D. Petit, secretaris en de heeren Dr. C. H. L. Baelde, Ed. Cuypers, G. Calkoen en Dr. L. P. de Bussy.

De heer Mr. Dr. C. F. Schoch bedankte wegens gezondheidsredenen; in zijn plaats werd de heer Calkoen gekozen.

Aan de beurt van aftreden waren: de heeren W. C. Bonebakker, Ed. Cuypers en L. D. Petit, welke herkozen werden. Het aantal leden bedroeg op 31 December 1920 192 leden,

Stoom-, Wasch- en Strijkijrichting G. PIERIK-VAN DER DRIFT

Schenkweg 300-302 Schiestraat 1
 DEN HAAG

Chem. Wasscherij en Stoomerij

Tandarts CASSUTTO

PRINS MAURITSPLEIN 3

(vroeger Frederik Hendriklaan)

Spreekuur van 9—11 en 1—3

Telef. SCHEV. 61

op 31 December 1921 180, zoodat ook in deze afdeeling een teruggang van 12 leden de moeilijke tijden afspiegelden.

Geregeld hadden de bestuursvergaderingen plaats, wel het meest de aandacht werd geschonken aan het derwerp „Propaganda”.

In het winterseizoen hadden 3 lezingen plaats, door den heer Joh. Koning, oud-redacteur van het basasch Handelsblad, over „Moderne reizen in den Ind. Archipel”.

Op 30 September een lezing over het eiland Bali, den ambtenaar B.B., P. de Kat Angelino. Deze avond een zeer bijzonder cachet; er heerschte door de collectie Balische weefsels en kunstvoorwerpen, die de De Kat Angelino in de zaal van de Industriële Club toongesteld had, een warme Oostersche atmosfeer. Lezing trok dan ook een zeer groote belangstelling.

Op Vrijdag 16 December hield de heer E. J. Stokvis, hoofdredacteur van „De Locomotief”, een lezing onder den titel „Uit het Indische Leven”. Zijn geestige, pittige dracht gaf den talrijken aanwezigen een frissche, blijvende indruk op de tegenwoordige Indische toestanden. Van de boden gelegenheid tot debat werd een zeer ruim gebruik gemaakt.

Met voldoening kan dan ook het bestuur dezer afdeeling op dezen avond terugzien.

De secretaris ontving verschillende aanvragen voor lichtingen aangaande vacante betrekkingen, welke hij naar den Arbeidsbeurs van het Departement van Indië verwees; eveneens werden hem verschillende verzoeken van anderen aard gedaan. Een bewijs dat, in de stelling met het jaar 1920, de vereeniging meer naar voren is getreden.

Hiermede is het voornaamste over het jaar 1921 gedeeld

Van de Afdeling Arnhem:

REKENING OVER 1921.

Ontvangsten.

Jan. 1 Saldo	f 100.00
„ 3 Rente spaarbank	„ 10.00
„ 7 Nat. Bank Ver., geïnde contrib. (Bn. v. Verschuur f 2.50, Rozendaal f 5.—, Gelderman f 5.—, Stolz f 1.50, Baumann f 2.50, Harmen f 2.50, Donk f 2.50, de Jonge f 1.50, Mej. de Visser f 2.50, Deinum f 5.—, de Goeyen f 2.50)	„ 100.00
„ 11 N. B. V. geïnde contr. (Bonsema f 2.—, Zwol f 5.—, de Bruijn f 5.—, Jaspers f 1.50, Lucas f 5.—, v. Zyll de Jong f 5.—)	„ 100.00
„ 14 N. B. V. geïnde contr. (Mevr. Sleyster f 5.—, Bezemer f 2.—, Berkhout f 2.50, Bijlert f 2.—, Hupscher f 2.—, Schröder f 5.—, Willemsteyn f 5.—, Bakker f 6.—, Hartvelt f 2.50, Reynvaan f 5.—)	„ 100.00
„ 18 N. B. V. geïnde contr. (Smits f 5.—, Dunlop f 5.—, Schaphun f 5.—)	„ 100.00
„ 21 N. B. V. geïnde contr. (v. Heeckeren)	„ 100.00
„ 21 Contrib. Liefdrinck	„ 100.00
„ 21 „ Eerkens	„ 100.00
„ 21 „ Mr. Kist	„ 100.00
„ 21 „ Mevr. Stad v. Holstein v. Vloten	„ 100.00
„ 21 „ Odinot	„ 100.00
„ 21 „ de Witt Hubert	„ 100.00
Febr. 25 Contrib. v. d. Schaaff	„ 100.00

Uitgaven.

Jan. 3. Rente Spaarbank bijgeschreven	f 100.00
Jan. 3. Inleg spaarbank	„ 100.00
Jan. 3. Onkosten inning contributie	„ 100.00
Jan. 3. Plakzegel	„ 100.00
Febr. 25. Hoofdbestuur den Haag (60 pCt. van f 148.50)	„ 100.00
Febr. 25. Postwissel porto	„ 100.00
April 16. Porto	„ 100.00
Juni 11. W. de Vries voor verrichte werkzaamheden	„ 100.00
Juni 11. Porto	„ 100.00
Dec. 31. Saldo	„ 100.00

Van de Afdeling Apeldoorn:

JAARVERSLAG EN GELDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

In verband met art. 5 H. R. heb ik de eer U het volgende te berichten:

Het jaar 1921 was voor de Afdeling Apeldoorn niet gunstig. Er werden twee algemeene vergaderingen gehouden, nl. op 5 Maart en 14 Oct.

LENSVELT NICOLA

Den Haag Holland

Beschuit en Roggebrood voor export.

Bevelen ons beleefd
aan voor levering
van alle soorten
Brandstoffen

N.V. Brandstoffenhandel v.h. F. BREURE & ZOON
Telefoon M. 1880 en M. 3331
Waldeck Pyrmontkade 88 - Den Haag

Stookt onze
1^e soort
Turfbriketten

In het begin van 1921 werd mede gedaan aan den „ver-
leergang” in samenwerking met het Kol. Inst. en ver-
eide plaatselijke verenigingen. Het plan van Mevr.
s, om een tentoonstelling te organiseren, moest wegens
e hoge kosten worden opgegeven.
In het laatst van het jaar zijn nog twee lezingen gehou-
en door de heeren Alkema en Uiterwijk, die wel goed be-
waren, doch geen resultaat hadden in het aantal leden.
Het aantal leden bedraagt nu 55.
De plaats van de heeren Koldewijn en Calmeijer zijn
het bestuur gekozen de heeren Reerink en Baars, zooals
bericht is.
Op de op 23 dezer gehouden vergadering, waarop 2 leden
het bestuur aanwezig waren, is mevrouw A. Dijk,
ingstraat 45, als afgevaardigde aangewezen als plaats-
vervanger de heer J. B. Baars, Tuinstraat 60.
Candidaten voor het hoofdbestuur meende de vergadering
te moeten stellen, omdat het hoofdbestuur lid van
gehoort niet aan de heurt van aftreden was.
De rekening en verantwoording werd in orde bevonden.
De afgesloten per 15-2-22 en is als volgt:

Inkomsten.	
Aan saldo	f 84.66
Van de contributie	„ 148.50
Totaal	f 233.16
Uitgaven.	
Administratie	f 9.10
Contributie	„ 5.55
Reizen	„ 31.15
Post	„ 80.—
Verz. enz.	„ 3.64
Saldo	„ 2.10
„	„ 101.57
Totaal	f 233.16

Van de Afdeling Breda en Omstreken:
JAARVERSLAG 1921.
Het aantal leden der afdeling bleef vrijwel stationnair,
aan de aanwinst het verlies ongeveer dekte. Het aantal
op het einde des jaars 57, terwijl door bedanken of
en vermindering van 11 was geleden. Het blijft te
rekenen, dat 27 leden hunne contributie nog steeds niet
„op peil” gebracht.
Er werden gehouden 9 Bestuursvergaderingen en 1 „Al-
gemeene Vergadering”, waarop echter, behalve het bestuur,
geen enkel lid aanwezig was.
Een der vergaderingen had plaats in combinatie met het
van het Dep. Breda der Mij. tot Nut van 't Algemeen,
bespreking van een gemeenschappelijke voordrachtavond.
mocht tot een resultaat geraken, waarbij 't Nut de helft
kosten op zich nam. Toen in de pauze van die voordracht-
leden-propaganda werd gemaakt, met tot uitslag een
van 2 leden, gaf zulks echter aanleiding dat het
bestuur daartegen (in de bestuurskamer) protesteerde,
bewering dat het de voorwaarde had gesteld, dat de
niet voor propaganda zou worden dienstbaar gemaakt.
voorwaarde zou zelfs schriftelijk zijn gesteld. Aan ons
was daarvan niets bekend.
Voordrachten met lichtbeelden werden gehouden op 24
door den zendeling-leeraar L. Bodaan, over de
bestrijding bij de Karo-Bataks; op 17 November door
ning, journalist, over Moderne reizen in den Archipel
hovenbedoelde gecombineerde voordrachtavond) en 27
door Mevr. Raedt van Oldenbarneveld over de Moluk-
waarop tevens eenige ethnografische voorwerpen ter be-
ging waren neergelegd.
de kosten dezer avonden reeds de beschikbare mid-
hadden overschreden, werden geen plannen gemaakt
verdere voordrachtavonden. Wel werd aan het hoofd-
steun verzoekt in den vorm van vermindering van
afdracht over 1922, waartoe werd gewezen op de
verwerving ten bate — hoofdzakelijk — van andere af-
gen onder de nieuw-aangestelde officieren van het O.-I.
Academie en Hoofdcursus. Deze verwerving leverde 31
op, waarvan enkele onder oudere officieren en 5, die
waren voor de enkele resterende maanden van 1921
lid te worden. Aan het bestuur der Academie komt een
van dank toe, dat het onze onder-voorzitter een zeer
gelegenheid had verschaft een propaganda-rede uit te
en. Het resultaat van het verzoek was, naar ons in het
van Januari door de sekretaris H.B. werd kenbaar
dat het Dag. Best. ons voorstel had goedgekeurd.
verdiend vermelding de voordracht met lichtbeelden
de heer Sollewijn Geipke: „Indië als arbeidsveld voor
„Nederlander”, voor een vrij talrijk gehoor, waarbij zich
bestuur had vertegenwoordigd. Ook hier sprak de onder-
e een opwekkend woord, strekkende tot opwekking
streding van leden. Eén lid trad toe.
sturend was de uitslag der pogingen om een Indiese

leergang te organiseren. Na bespreking met de Insp. L. O.
en een bijeenkomst met uitgenodigde vertegenwoordigers van
vele scholen en besturen, waaraan slechts door een 3-tal was
gevolg gegeven, werden 31 corporaties en scholen uitgenodigd
hun personeel op te wekken zich op te geven als cursist,
tegen f 2.— bijdrage en vergoeding van reiskosten, als door
het Dep. van Koloniën bepaald. Daar van slechts één school
(de O. L. S. te Terheijden) 1 dame en een 2-tal heren zich
opgaven, kon de cursus niet doorgaan. Aan H.B., Kol. Inst.
en Voorz. C. voor I. Leergangen en Lezingen werd hiervan
mededeling gedaan. Het wekte onze bevreemding, dat de be-
langstelling, die zich in 1918 getoond had door een 100-tal
deelnemers, tans dermate moest zijn geslonken. De reden kon
niet worden nagegaan.
Ons bestuur onderging geen verandering. Zelfs kon door
het onvruchtbare bijeenroepen van de Algemeene Vergadering
geen verkiezing plaats hebben om de vacatures aan te vul-
len, terwijl ook persoonlijke pogingen, om personen tot zitting
nemen in het bestuur over te halen, zonder gevolg bleven.
Wij hopen voor 1922 op beter!

Verantwoording van de gelden van de Afdeling Breda en Omstreken van de Vereeniging „Oost en West” over 1921.

Baten.	
Aan saldo op ult. December 1920	f 40.—
Aan contributie over 1921	„ 217.50
Aan tegemoetkoming voor aangeworven nieuwe leden, ingevolge brief van Secretaris Hoofdbestuur dd. 5 Januari '22	„ 66.—
Totaal	f 323.50
Lasten.	
25/2 Voordracht van den Heer Bodaan.	
Zaalhuur	f 10.—
Lantaarn	„ 14.—
Honorarium Bodaan	„ 25.—
Reis Bodaan	„ 6.90
Vertering etc.	„ 4.45
	f 60.35
26/10 Voordracht Mevr. Raedt van Oldenbarneveld.	
Zaalhuur	f 17.50
Lantaarn	„ 12.50
Reiskosten en vracht	„ 21.55½
Advertentie	„ 2.70
	„ 54.25½
22/11 Voordracht Heer Koning.	
Honorarium	f 25.—
Reiskosten	„ 14.30
	„ 39.30
Abonnement tijdschrift Indië	„ 11.10
Advertentie	„ 5.—
Zaalhuur	„ 5.50
Verzending diploma's en porto's	„ 8.22½
Secretaris porto's	„ 2.92½
Penningsmeester id.	„ 1.59½
Afdracht Hoofdbestuur (na aftrek van de 3e post onder Baten genoemd)	„ 130.50
Kassa	„ 4.75
Totaal	f 323.50

Van de Afdeling Haarlem:
VERSLAG OVER HET JAAR 1921.
Mijne Heeren,
Het doet mij genoegen U te kunnen mededeelen, dat, on-
danks de groote moeilijkheden, waarin ons volk verkeert,
ons ledental in het afgelopen jaar stationnair bleef. Op
31 December 1920 bedroeg het aantal leden 161. In 1921
verloren wij, meestal door vertrek naar elders, 21 leden en
traden 21 nieuwe leden toe, zoodat op 31 December 1921
het aantal leden wederom 161 bedroeg.
In het bestuur van onze afdeling kwam geen verande-
ring.
Evenals vorige jaren, organiseerde ons bestuur enige
voordrachtavonden voor hare leden en genoodigden. Op 10
Maart 1921 werd een Bioscoopavond gehouden in de groote
zaal der Sociëteit-Vereeniging. De Indische films werden
weiliënd door de vereeniging Koloniaal Instituut ter be-
schikking gesteld. De heer Sanders gaf korte toelichtingen.
Den 11en November daaropvolgende hield de heer J. Uiter-
wijk in de kleine bovenzaal van de Vereeniging een lezing
met lichtbeelden over zijne reis door de Padangsche Bo-
venlanden. Beide avonden hadden succes; het bezoek was
vrij goed; de aanwezigen waren vol belangstelling.
Omtrent betrekkingen in Indië werden door verschillen-
de personen inlichtingen gevraagd; de aanvragers werden
naar het Koloniaal Arbeids- en Informatiebureau verwezen.
Niet onvermeld mag blijven, dat op verzoek van het Co-
mité van Indische Leergangen en lezingen een commissie

Fabriek van INDISCHE UITRUSTINGEN
Eigen Kofferfabriek
G. KERNER & Co.
DEN HAAG SOERABAJA
Stationsweg 78 - Tel. H. 1038
goederen worden onder garantie geleverd.
verschillen vergissingen worden aan onze filialen
in Indië kosteloos hersteld.

UITZENDING Hollandsche en Indische Diners
Hollandsche Diners van f 1.75, f 2.50, f 3.50, f 4.50
Soep, Croquetten, Aardappelen, Vleesch en Pudding
Indische Diners met rijst vanaf f 2.50
Diners van zeven gerechten f 2.50
Kip met acht gerechten f 3.50
Kip met negen gerechten f 4.50
Aanbevelend, **N. OESIN**
BEIJERSTRAAT 38 TELEFOON M. 5173

Merken MOLEN
Huishoud-Kwaliteit
Blikgroenten
Zeer voordelig door goede vulling met prima groenten
Geconcentreerde Soepen
Een Literblik geeft 1½ Liter krachtige en geurige soep
TIELEMAN & DROS LEIDEN

BESCHIKBAAR.

Naamlooze Venneotschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming
voorheen P. J. JANSEN.
Eenig adres: **Koninginnegracht 1D.**
(over Hoofd-Ingang Dierentuin)
te 's-Gravenhage.
Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852
Auto's voor Trouwgelegenheden en Maand-Auto's
Dag en Nacht geopend

BESCHIKBAAR.

Zijt Gij Abonné
van het rijk Geïllustreerde
Maandblad
NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW
Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
aan bij de Administratie
Nobelstraat 20 Den Haag
Telefoon H. 474 Telefoon H. 475

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
ORGELS**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

BESCHIKBAAR.

N.V. Gogarn's Meubilering-Mij
V/H LE COINTRE & CO.

Ameublementen
Betimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Noordeinde 64
S-GRAVENHAGE TEL. H. 8088

BESCHIKBAAR.

FAMILIE-BIOSCOOP
Prinsstraat 40 Telefoon H. 7477

VOORSTELLING
Iederen avond 8 uur

Tot en met 24 Augustus, 's middags half drie, 's Zondags
's middags van 2-4 en van 4-6 uur

Vacantie-Matinée's.
Heerlijke middagen voor de kinderen.

OLYMPIA THEATER
Prins Hendrikplein 3 - Tel. M. 814

Elken Vrijdag nieuw afwisselend
programma.

Doorlopende Voorstelling,
aansvang 8 uur.

Plaatsbespreking kan per telefoon
geschieden.

COLUMBUSSTRAAT 159
TEL. M. 5307

J. Julius Oppenheim
FOTOGRAAF
EX-OPERATEUR v.d. „SKETCH“

hier ter stede werd gevormd, ten einde te bewerkstelligen, dat ook te Haarlem een leergang van onderwijzers en onderwijzeressen zou kunnen worden gehouden. Deze commissie bestaat uit den heer Boes als voorzitter en mevr. van Rossum-v. d. Voort als secretaresse, terwijl ons bestuur door den heer Dr. Brongersma in genoemde commissie is vertegenwoordigd.

Het bestuur onzer afdeling stelde f 25.— beschikbaar ter bestrijding der kosten.

Een woord van dank aan de Haarlemsche pers voor haar voortdurende medewerking moge hier niet ontbreken.

Ik wil dit verslag beëindigen met het uitspreken van den wensch, dat vele oud-Indische gasten lid zullen worden van onze vereeniging. Juist in den tegenwoordigen tijd blijkt meer en meer hoe noodzakelijk het is, de band tusschen moederland en koloniën te versterken. Hoe sterker het ledental, hoe krachtiger kan de propaganda worden gevoerd. Ik doe dan ook een ernstig beroep op de leden onzer afdeling, om te trachten vrienden en kennissen op te wekken lid te worden van onze vereeniging.

Verantwoording der gelden over 1921.

Inkomsten.	
Saldo op 1 Januari	f 86.13½
Ontvangen contributies	„ 625.—
Idem achterstallige	„ 7.50
Totaal	f 718.63½
Uitgaven.	
Contributie Hoofdbestuur	f 321.97½
Kosten van innen van contributie	„ 27.18
Toegelegd op den filmavond	„ 33.07
Drukwerken	„ 19.20
Porti	„ 6.48
Zaalhuur	„ 34.30
Projectielantaarn	„ 20.10
Reis- en verblijfskosten van den heer Uiterwijk ..	„ 39.53
Diverse uitgaven	„ 0.90
Saldo kas 31 December	„ 215.90
Totaal	f 718.63½

Van het Informatie-Bureau
(Heulstraat 17, Den Haag).

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

Mej. J. M. Harten, Villa Cassario, Bennekom, als onderwijzeres;
Mej. J. M. Weenink, 1e Helmersstraat 68huis, Amsterdam;
mej. A. C. G. Fransen, p.a. Fam. Salomons, Berkenweg, Doorn, beiden als verpleegster;
Mr. J. Oppedijk, IJlst; mr. J. C. Berenschot, p.a. J. Graf, Zoeterwoudsche Singel 91, Leiden, beiden als rechterlijk ambtenaar;
L. Ch. de Kuyper, Lubeckstraat 80, Den Haag; J. v. d. Zwaal, Oudkerkhof 47, Utrecht; A. C. M. Jansen, Goudsche Singel 47a, Rotterdam; W. van Baaren, Oostzeedijk 300b, Rotterdam, als administratief ambtenaar B. B.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's lands dienst in Nederlandsch Oost-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

Ambtenaar bij de rechterlijke macht (Doctorandi in het Nederlandsch recht of in de Nederlandsche rechtswetenschap, die geslaagd zijn in het examen bedoeld bij art. 141, 2de lid, der Hooger-onderwijswet).

Leeraren in de Nederlandsche taal.
Leeraren in de wis- en natuurkunde,
Leeraren in de geschiedenis,
Leeraren in de Duitse taal,
Leeraren in de Fransche taal, allen volledig bevoegd.
Onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs.
Onderwijzer met de hoofdafke en lagere akte wiskunde voor het meer uitgebreid lager onderwijs.
Onderwijzer bij het landbouwonderwijs.
Twee directrices bij de militaire hospitalen.
Verpleegster 1ste klasse voor de militaire hospitalen.
Verpleegster 1ste klasse voor de operatiezaal.
Opzichter voor den waterstaat en de burgerlijke openbare werken (gediplomeerden).
Opzichter voor de landsgebouwen (gediplomeerden).
Bij den dienst der Staatsspoorwegen:
Opzichter werkplaats voor de afd. instrumentmakerij.
Bij den dienst der Staatsspoorwegen (in tijdelijken dienst):
Technicus voor electro-zwakstroom.
Gouvernements-accountant in vasten dienst.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directie te Amsterdam en te Batavia.

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „**OCEAAN**“
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Contractswerkman-ketelscheepmaker en contractsmid voor het marine-etablisement te Soerabaja.

Zij, die voor uitzending tot een dezer betrekkingen in Nederlandsch Oost-Indië in aanmerking wenschen te kunnen komen, kunnen zich tot het verkrijgen van intichingen wenden tot de 9de Afdeling, onderafdeeling B, van het Ministerie van Koloniën.

Mutaties van 2 tot 9 Aug. 1922.

Nieuwe Leden.

D. Jansen, Ingenieur S.S., in Duitschland, f 5.
C. Schröder, Hoofddirecteur „Siemens en Halske“, Den Haag, Irisstraat 227, f 5.
H. N. A. Swart, Oud-Luit.-Generaal en Vice-Pres. v. d. v. I., Den Haag, van Boetzelaerlaan 67, f 6.
J. I. Brill, Adj.-Inspecteur P. T. en T., Voorburg (Z.), Vrijburgstraat 26, f 5.
B. I. J. Lucardie, Spoorweg Djebres, Solo, f 5.
J. van Zenden, p/a. Schrijvers van Zenden, Poerboer Solo, f 5.
W. van Steenberghe Horrocks, p/a. P. J. Groven, Solo, f 5.

Afschrijvingen

F. Kriebel, Chef P. en T. Kantoor te Soekaboemi (overleden).
W. de Vogel, Oud-Resident, Den Haag, Obrechtstraat (overleden).
Mevr. A. L. Albrecht, geb. Perelaer, Nijmegen, Oranjesingel 32.
L. W. Philipsen, Nijmegen, Volksbelang II, No. 6.
M. G. Hummelinck, Vlaardingen, Oosthavenkade 39 (Rotterdam).

Adresveranderingen.

G. J. Oudemans, Oud-Resident, van: Hotel Badelhof, schilf, terug naar: Den Haag, J. v. Nassaustraat 46.
D. J. Spanjaard, Kapitein N.-I. L., van: Valkenburg Bandoeng, D. v. O.
H. Bijkerk, O.-I. Ambtenaar, van: Gameren naar: Vredendepartement van Onderwijs.
J. A. H. S. Hanzet Gordon, Oud-Ass.-Resident, van: gelang naar: Den Haag, 1e v. d. Boschstraat 32, f 5.
V. A. Seket, van: Weltevreden, Dep. B. B., naar: Amsterdam, Ceintuurbaan 216 I, f 5 (heeft contributie '22 nog voldaan).
J. van der Zwaal, Adm. Ambt. B. B., van: Rotterdam Heemraadsingel 305, naar: Utrecht, Oudkerkhof 47, f 5.
W. Schillenberg, Ingenieur, van: Menzelen a/Niederland naar: Den Haag, Schenkweg 188, f 5.
W. H. Hoedt, Oud-Resident, Den Haag, van: Louise Colignystraat 124 naar: Archimedesstraat 19.
A. J. C. van der Kuyf, 1e Luit. Mil. Adm. O.-I. L., Haag, van: Veenkade 50 naar: Witte de Withstraat 32.
Dr. Hendrik Muller, Ministre des Pays-Bas, van: Haag, Bezuidenhout 273, naar: Waldhaus Flims, Graubünden, Schweiz (tijdelijk adres).
Th. Hondius van Herwerden, van: Hubertusstraat te Oudendijk naar: Amsterdam, Vossiusstraat 14, f 10 (heeft de contributie over '22 reeds betaald).
B. Wieringa, Referendaris Dep. v. Gouv. Bedrijven, Weltevreden naar: Bandoeng, Riouwstraat 58.
K. Hoving, Onderw. Muloschool, van: Weltevreden, v. O. en E., naar: Djokdja.
E. F. Grooss, Landrechter, van: Weltevreden, Dep. Justitie, naar: Indramajoe.
P. Chr. Arnold, Douane-ambtenaar, van: Weltevreden Hoofdbureau In- en Uitvoerrecht, naar: Meester-Campaner Lammerslaan 12.
N. Beets, Controleur B. B., van: Koedoes naar: Japan.
F. C. H. Darlang, Ass.-Resident, van: Weltevreden, B.B., naar: Koepang.
S. Eman, Controleur B. B., van: Weltevreden, Dep. B. B., naar: Tandjoengpinang.
H. Ch. Gooszen, Ass.-Resident, van: Menado naar: Temora.
K. W. van der Goes Hillebrandt, Oif. v. Gez. 1e kl., van Solo naar: Koepang (Timor).

WERKKRACHTEN TEN BEHOEVE DER KOLONIËN.

Oost- en West-Indische werkgevers hier te lande worden uitgenoodigd om, wanneer in de vervulling van betrekkingen moet worden voorzien, hiervan mededeeling te doen aan het Informatiebureau der Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag.

L. E. NIEUWENHUIZEN
LEIDEN - HOLLAND

Blikgroenten: Rood etiket (beste kwaliteit)
Huishoudgroenten: Groen „ (tusschensoort)

Huishoudgroenten merk „Sientels“

SPECIALITEIT IN GEZOUTEN GROENTEN

N. BLOM - SCHEVENINGEN
 BEËRDIGD EXPERT
 Badhuisweg 33. Tel. S 3029
 Inkoop van Paarden, Brillanten
 en oude Indische Brillanten ::

H. S. VAN HASSELT, NOORDEINDE 94-94a, DEN HAAG
 HEEREN- EN DAMESKLEERMAKER
 Uitsluitend Engelsche Stoffen - Specialiteit Indische Uitrustingen

Vereeniging „OOST en WEST“.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

THUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag. Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, koffiedrinken en dineeren; logeeren f1.50, noemmaal f0.75 en diner f1.—. Aanvragen te richten aan den heer J. C. HIETINK, Directeur.

THUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - X. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.04.
- e. „Ontwaakt“. Ter nagedachtenis aan CORN. W. BLIJD, door Th. A. C. COMVALIUS te Paramaribo. Prijs: f 1.50.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Solo, residentie Soerakarta, Java.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187**, zijn van 10—12 en van 2—4 uur (uitgezonderd Zaterdag- en Zondag) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- en Zanglessen.
- en Schilderlessen.
- in Moderne Talen.
- Duitse, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.
- admissie examen H.B.S. en Gymnasium.
- Type- en Vertaalwerk.
- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of Hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische Massage en Manicure, uitsluitend voor Dames en Kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag. Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent Hotels, Pensions, Inrichting, Medische Hulp, Onderwijs, enz.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT

Kristal - Porselein

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland“ te Gouda. 109

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.

Garantie voor gave overkomst.

J. P. C. NICOLAÏ & ZOON

HOF-KLEEDERMAKERS

Dr. Kuiperstraat 2 Tel. H. 3146
 's-GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers

N.V. Vereenigde Bakkerijen
DE HAAGSCHE BROODFABRIEK
 en
DE OUDE VETTE HEN

Telefoon MARNIX 3820 Telegr.-Adres THEARIO

Fabriek en Kantoor:

Bilderdijkstraat 139

LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK

met speciale afdeeling

BANKETBAKKERIJ.

Eigen winkels in alle deelen der stad.

Onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS.
WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.

Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw
 Piet Heinplein, Tel. M. 3874
 M. 3875

Bijkantoor: DEN HELDER,
 Hoofdgracht 37, Tel. 83.

Uitsluitend eerste klasse
MUZIEKINSTRUMENTEN
 SNAREN, enz.
 Inruilen en Repareeren
LANSBERG'S Muziekhandel
 Schoolstraat 23 - DEN HAAG - Tel. H. 7324

**Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.**

FRANS VAN VLIET & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEFOON 773.

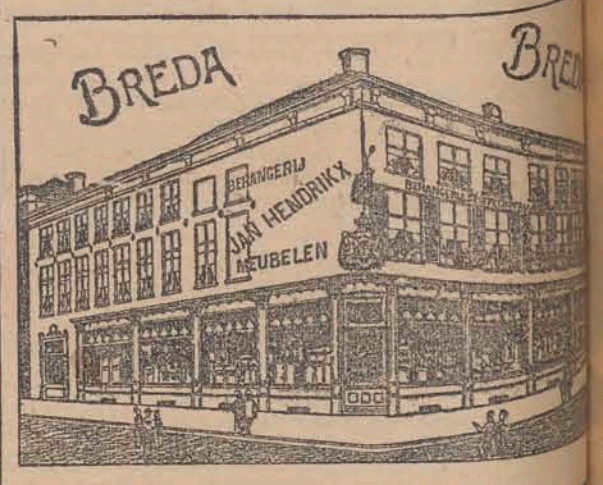

**Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.**

L. C. JACOBI
's-GRAVENHAGE SOERABAYA
Regentesselaan 123, Tel. M. 1403

Wendt U voor
**Koop, Huurkoop, Verhuur
Inruilen, Repareeren, Stemmen
Transport**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het
meest bekende adres.
GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

Wereldmerk IBACH.

JAAR-ABONNEMENT
franco per post of bij den Boekhandel (bij vooruitbetaling)
f 10.40

KWARTAAL-ABONN.
f 2.60

WEEK-ABONNEMENT
20 cent

ADVERTENTIE-TARIEVEN
AAN TE VRAGEN BIJ
DE ADMINISTRATIE.

BUREAUX-ADMINISTRATIE
PRINSESTRAAT 47
(HOEK JUFFR. IDA STRAAT)

„DE WERELD IN BEELD” is het rijkst geïllustreerde weekblad van Nederland; elk nummer bevat minstens 70 kiekjes uit alle landen.

Het stelt U in beeld op de hoogte van al het wereldgebeuren in de afgelopen week; bovendien geeft het een schat van afbeeldingen van al het bezienswaardige uit alle oorden der aarde.

De Hoofdredacteur, de gep. luit. H. C. C. CLOCKENER BROUSSON geeft er geregeld zijn „PENKRASSEN” van vroeger welbekend, en in de rubriek „UIT VEEL BEWOGEN DAGEN” vertelt hij er op zijn eigen boeiende wijze van zijn herinneringen uit de dagen der revolutie in Duitsland.

Voor den tekst hebben vele schrijvers van naam hun medewerking gegeven, o. w. HERMAN MIDDENDORP, THÉRÈSE HOVEN, CHARLES KRIENEN etc.

Proefnummers met fraaien omslag in kleuren zijn te verkrijgen aan alle kiosken en aan het bureau:
PRINSESTRAAT 47 — DEN HAAG.

A. SCHRÖDER & CO.
GROENMARKT 25-26 'S-GRAVENHAGE

Voor de Vacantie
Voor op Reis
Voor Strand en Bad
Voor de Sport

brengen wij een reeks van
fraaie, praktische
NIET KOSTBARE
Kledingstukken.

Een bezoek aan onze Magazijnen zal U daarvan overtuigen

Brengt een bezoek aan „Boeata
Magazijnen van Ind. Kunstnijverhe

Magazijn „NEDERLAND”
KATTENBURG & CO.
AMSTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, HAARLEM
ROTTERDAM

**Uitrustingen
voor de Tropen**

Op aanvraag toezending
van catalogus

Onze reizigers
zijn door
het geheele land
te onthieden.

P. B. VAN MOORSEL & CO.
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-9 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubileren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. G. COSTER te Winnipeg